Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◉ № 19 (6. 808) ◉ 1989 йил 23 январь, душанба Баҳоси 3 тийин

Замондошимиз

⊙ «Узэнергоналадка» ишлаб чиқариш бирлашмаси бош конструкторлик бўлимининг инженер-конструктори Дилфуза Аъзамовна ПЎЛАТОВА.

Р. Шарипов фотоси.

26 март—СССР халқ депутатлари сайлови куни

МУҲИМ ҲУЖЖАТ МУҲОКАМАСИ

Сайлов округи комиссияларида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг партияга, Совет халқига Мурожаатномаси батафсил ўрганиб чиқилмоқда.

— Бу ҳужжатни аввало комиссиямиз аъзолари билан ўқиб ўргандик, — дейди бизга 600-Тошкент-Чилонзор территориал сайлов округи комиссиясининг секретари Ольга Викторовна Розенберг. — Ҳозир у территориямизга қарашли барча сайлов участкаларида тарғиб қилинмоқда. Бу тарихий ҳужжатнинг аҳамияти шундаки, у барча коммунистлар ва партиясизлар, эркак ва хотин-қизлар, ветеран ва ёшлар, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг солдат ва офицерлари — барча гражданларга мурожаат этиб, уларни партия платформаси асосида бирлашишга чақиради.

Сайлов округида тайёргарлик ишлари қизғин олиб борилмоқда. Сайлов участкаларини тузиш ниҳоясига етмоқда. Бу ишда комиссия аъзоларидан М. Азимова, А. В. Власова, Ғ. Каримов, Л. В. Кимлар ибрат кўрсатишди. Улар ўзлари меҳнат қилаётган корхона ва ташкилотларда сайлов участкасини ташкил этиш ва унинг фаолиятини активлаштиришда самарали ишларни амалга оширишди.

Ҳозир округда депутатликка номзодлар кўрсатиш авжида. Сайловчилар ўзларининг энг ишончли кишиларнинг номзодини депутатликка кўрсатишмоқда.

— Бугун комиссиямиз аъзолари ўзларининг навбатдаги йиғилишини ўтказадилар. Йиғилишда сайлов участкаларининг раислари тайёргарлик ҳақида ахборот беришади, — дейди секретарь.

М. ОРИПОВ.

Сўз—сайловчиларга

ИШОНЧЛИЛАРГА ОВОЗ БЕРАЙЛИК

СССР халқ депутатлари сайловига қайта қуриш, ошкоралик ва демократия ҳаётимизга чуқур кириб бораётган бир даврда тайёргарлик кўриляпти. Шундай экан, бу хусусда ҳар бир киши ўзининг дилдаги таклиф ва истакларини ошкора баён этса фойдадан холи бўлмайди.

Яқинда бир иш юзасидан район Совети ижроия комитетига кириб келдим. Илтимосимни эшита туриб, раис менга юзланди:

— Ахир бу депутатингиз ҳал этса бўладиган ишку! Шунга овора бўлиб юрибсизми?

Индамай елка қисдим.

— Депутатингиз кимлигини биласизми ўзи?

Кошки депутат кимлигини билсам... Гапнинг очиғига кўчдим:

— Билмайман.

— Ана холос!

Раис ижроком секретарини чақирди.

— Бу кишига депутатларини таништириб қўйинг.

Кейин менга деди:

— Бояги масалани эса албатта ҳал қиламиз.

Ишим битгани учун раис ҳузуридан ҳар қалай хурсанд бўлиб чиқдим.

— Қайси сайлов округидансиз? — сўради ижроком секретари.

Бунисини ҳам билмасдим. У бироз аччиқланди.

— Ҳеч бўлмаса округингизни билсангиз эди, шунга қараб рўйхатдан депутатингизнинг исми-фамилиясини топиб берардим.

Буни қарангки, ижроком секретарининг ўзи депутатимиз кимлигини билмасди. Бу билан албатта мен уни ҳам, депутат ва ўзимни ҳам айбламоқчи эмасман. Лекин мана шу манзаранинг ўзи ижроком — депутат — сайловчи муносабати нақадар заифлигини кўрсатиб турибди.

Шу баҳона бўлди-ю, мен маҳалладошларимиздан депутатимизни сўраб-суриштирдим. Ажабо, улар ҳам саволимга жавоб бериша олмади. Кейин билсак, бизнинг ишончли вакилимиз сайловолди учрашувидан кейин участкамизга бутунлай қадам босмаган экан. Шунда беихтиёр ўйланиб кетдим.

Хўш, халқнинг оғир-енгилидан хабар олмаган, уларга ёрдами тегмаган, ҳатто ўзининг кимлигини яхши танитмаган депутатнинг нима кераги бор? Афсуски, бундай ҳолни биргина бизнинг участкамизда эмас, бошқа жойларда ҳам кўриш мумкин. Қолаверса, Советлар ҳам депутатлар ишидан доимо хабардор бўлиб туришлари керак, уларни ўз ҳолига ташлаб қўймасликлари лозим.

Депутат халқнинг ишончли вакили эканлигини юқорида айтиб ўтдим. Шундай экан, у сидқидилдан ишлаши керак. Халққа шунчаки номигагина депутат эмас, балки, наказларни бажаришга қодир, елиб-югурадиган депутатлар керак. Шу боисдан янги сайловлар арафасида номзодлар ҳақида жиддий ўйлаб кўрайлик. Аввало депутатликка номзоди кўрсатилаётган кишиларнинг ўзлари бу ҳақда ўйлаб кўришса, «Мен халқ ишончини оқлай оламан» деган саволни ўзларига беришса ёмон бўлмасди. Улар фақат шон-шуҳрат ва иззат-обрўни ўйлаб розилик билдирсалар, янглишадилар. Чунки ҳозирги давр халқ хизматкоридан шон-шуҳратни эмас, ишни талаб қилади. Қолаверса, кимларни номзодликка кўрсатиш биз сайловчиларга ҳам боғлиқ. Бу ишда янглишмаслик керак, чинакам ишончни қозона оладиган кишиларнигина депутатликка сайлайлик, СССР халқ депутати деган буюк номга садоқатли бўлаоладиган халқ вакилларигагина овоз берайлик.

Ў. МАННОНОВ,
Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси.

Апрель ойи ҳисобига

✦ **Шаҳар пассажир автотранспорти ишлаб чиқариш Бош бошқармасига қарашли 2-маршрутли такси корхонаси коллективи ўтган йил планини 17 декабрда бажариб, пландан ташқари 197 минг сўмлик хизмат кўрсатди.**

Ю. Арсентьев, А. Черяев, А. Абдураҳмонов, А. Ахроров, И. Крилов, М. Мирзоҳидов, К. Муҳаммаджонов, С. Кривченко каби ҳайдовчилар ҳамкасбларига ўрнак бўлишди.

Аҳил коллективнинг кўпгина ҳайдовчилари бугунги кунда апрель ойи ҳисобига меҳнат қилмоқда. Айниқса 9, 19, 151, 152-маршрут ҳайдовчилари йўловчилар олқишига сазовор бўлишмоқда.

Бу йилдан бошлаб хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш шароитида ишлашга ўтган корхона коллективи шу кунларда маълум қийинчиликларни бошдан кечирмоқда. Шаҳар пассажир автотранспорти бирлашмаси ўтган йили олиниши керак бўлган ва ҳалигача олинмаган 41 та янги машинани ҳисобга киритиб, январь ойи планини ошириб қўйди. Бу ҳайдовчиларнинг эътирозига сабаб бўлмоқда.

И Ж О Д И Й ИЗЛАНИШГА ДАЪВАТ

Тошкент тўқимачилик комбинатида ёшларнинг техник ижодиётини шакллантириш йўлида бир қатор ишлар амалга оширилмоқда. Ҳозиргача корхонада бунга ёшларнинг 2,7 проценти жалб қилинган эди, холос. Аниқроғи ёшларнинг илмий-техника ижодиёти асосларини эгаллашларига унча эътибор берилмай келинар эди. Техника таклифлари бўйича ҳеч қандай аукционлар ўтказилмасди. Бундай камчиликларни бартараф этиш мақсадида корхонада ёшларнинг илмий-техник совети ташкил этилди. Мазкур совет комбинат комсомол комитети билан ҳамкорликда иш олиб бориб, ёшларнинг илмий-техник савиясининг ошиши ва ишлаб чиқаришнинг кўп қирраларини очишларида ҳал қилувчи омил бўлиб хизмат қилади. Шунингдек, комбинатнинг барча ишлаб чиқариш фабрикаларида илғорлар тажриба мактабларини тузиш режалаштирилган.

Ф. ҲУСАНОВА.

Наказ билан

✦ **Шаҳримиздаги маиший хизмат кўрсатиш корхоналари ўтган йил планини муддатидан илгари адо этиб, пландан ташқари, аҳолига 300 минг сўмлик хизмат кўрсатишди.**

1988 йилда республикамиз пойтахтида 41 та янги маиший хизмат кўрсатиш шохобчаси очилди. Калинин ва Сергели массивларида, Лисунов кўчасида бири-биридан чиройли маиший хизмат кўрсатиш пунктлари фойдаланишга топширилди.

Яқинда Студентлар шаҳарчасида соат тузатадиган иккита устахона ва бир қанча маиший хизмат кўрсатиш пунктлари очилди.

Янги йилда шаҳримиз массивларида ва аҳоли гавжум бўладиган жойларда элликка яқин маиший хизмат кўрсатиш пунктлари ишга тушади. Бу объектларнинг кўпчилиги сайловчиларнинг наказлари асосида қурилади.

ТИНЧЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШ ИШИГА ҲАР БИРИМИЗ ҲИССА ҚЎШАЙЛИК

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи шанбалик ўтказишга қарор қилди. Шанбаликдан тушган маблағ Совет Тинчлик фондига ўтказилади. Авиасозлар Тошкентнинг барча аҳолисини ўз ташаббусларини қўллаб-қувватлашга даъват этадилар.

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат коллективининг тошкентликларга

мурожаати

Осойишталик билан ўтган 1988 йил — яна бир улкан ўзгаришлар, ер юзида тинчликни мустаҳкамлаш ва сақлаш йили ниҳоясига етди. Бунда халқаро майдонда янги сиёсий тафаккур руҳида ҳаракат қилаётган давлатимизнинг салмоқли ҳиссаси бор. Ўтган йил халқаро муносабатларда бурилиш йили бўлди. Қайта қуриш жараёнларини янада ривожлантириш йили бўлди. КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми ва партия XXVII съезди йўлини амалга оширишда дадил одимлар қўйган XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси йили бўлди.

1988 йилдан бошлаб биз нисбатан хавфсизроқ дунёда яшай бошладик, деб тўла ҳуқуқ билан айта оламиз. Бутун дунё М. С. Горбачевнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 43-сессиясидаги нутқида баён этилган қуролсизланишни давом эттиришга доир янги совет таклифлари таассуроти билан яшамоқда.

Кимдир биз учун барча муаммоларимизни ҳал этади, деб ўйлаш нотўғри. Эртанги кунни бизнинг ўзимиз яратишимиз лозим. Қайта қуришга амалий ёрдам бериш, ҳар бир иш жойида туб ўзгаришларга эришиш давримизнинг даъвати, шу куннинг долзарб вазифасидир.

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг меҳнат коллективи якдиллик билан 1989 йил 11 февралда шанбалик ўтказиш ҳақида қарор қабул қилди. Ишлаб топилган маблағлар Совет Тинчлик фондига ўтказилади.

Яқинда интернационалчи-жангчиларнинг сиҳат-саломатлигини ва социал-меҳнат активлигини қайта тиклаш марказини ташкил этиш ҳақида қарор қабул қилинди. Ана шу инсонпарварлик тадбирига Совет Тинчлик фонди 20 миллион сўмлик ҳисса қўшади. Тинчлик фонди бундан ташқари интернационалчи-жангчилар учун госпиталь қурилишига 12 миллион сўм ўтказди.

Тинчлик фонди 1989 йилда Улуғ Ватан уруши инвалидларининг госпиталларида медицина хизмати ва овқатланишни яхшилашга 22 миллион 800 минг сўм ажратади.

Маълумки, Тинчлик фондининг бюджети совет гражданлари—ишчилар, деҳқонлар, зиёлилар, ўқувчилар, пенсионерларнинг кўнгилли бадалларидан таркиб топади. Меҳнат коллективлари ўтказган шанбаликлардан ва бошқа эзгу ниятдаги олижаноб тадбирлардан тушган маблағлардан уруш инвалидлари ва интернационалчи-жангчилар учун 26 та госпиталь ва корпуслар қурилади.

Қадрли ўртоқлар!

Биз Сизнинг марҳаматингизга мурожаат этамиз, Тошкент шаҳри ва Ўзбекистоннинг пойтахт области меҳнат коллективлари, айрим ватанпарварлари Совет Тинчлик фонди маблағларини кўпайтиришда фаол иштирок этадилар, деб ишонамиз.

Тинчликни ҳимоя қилиш — ҳамманинг ва ҳар биримизнинг ишимиз. Тинчлик фондига ўтказилган ҳар бир кўнгилли бадал — совет кишисининг тинчлик, бахт-саодат, келажак ҳақидаги шахсий ғамхўрлигининг ёрқин ифодасидир.

Тинчлик йўлидаги олижаноб ҳаракатингизда Сизларга муваффақият тилаймиз.

1989 йил 13 январда В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат коллективининг конференциясида якдиллик билан қабул қилинган.

Об-ҳаво ва саломатлик

23 январдан 29 январгача

Ўзбекистон ССР Гидрометеорология марказининг маълумотларига кўра шу ҳафта мобайнида республикада об-ҳаво кескин ўзгариб туради. Ҳафтанинг бошларида ёғингарчилик бўлмайди. Ҳарорат кечаси 3—8 даража совуқ, кундузи 4—9 даража иссиқ бўлади. Кейинчалик ёғингарчиликлар бўлиб ўтади. Айрим жойларда шамол тезлиги секундига 15—20 метргача кучаяди. Ҳарорат кечаси 2 даража совуқдан 3 даража иссиққача кўтарилади. Кундузи ёғингарчилик вақтида 0—5 даража иссиқ бўлади.

Ҳафтанинг охирларида ёғингарчилик кутилмайди. Тунги ҳарорат яна 3—8 даража совуққача пасаяди, кундузи ҳарорат кўтарилади.

Ҳафтанинг ўртача ҳарорати кўп йиллик нормага яқин бўлиши кутилади.

Н. А. Семашко номидаги курортология ва физиотерапия илмий-тадқиқот институти медик об-ҳаво маълумотлари ва об-ҳаво таъсирининг олдини олиш маркази мутахассисларининг фикрига қараганда, об-ҳавонинг кутилаётган кескин ўзгаришлари, яъни ҳароратнинг пасайиши, атмосфера босимининг беқарорлиги ва осмонда булутнинг кўпайиши, ҳафтанинг ўрталарида ёғингарчилик бўлиши нохуш иқлим типига хос бўлиб, беморларга салбий таъсир этиши мумкин.

Бундай об-ҳаво шароитлари спастик реакцияларга мойил, айниқса юракнинг ишемик хасталиги, бош мия қон-томирлари ва яллиғланиши хасталиклари, ўпка-нафас олиш йўли, бўғинлар ва периферик асаб системаси хасталиклари бўлган беморлар аҳволига салбий таъсир этиши эҳтимоли бор.

Бўғин ва периферик асаб системаси хасталиклари бўлган беморлар тегишли комбинацияларда оғриқни қолдирувчи препаратларни қабул қилишни кўпайтиришлари лозим. Ушбу тоифадаги беморларга, шунингдек жисмоний зўриқишларни чеклаш, асабийлашмаслик, даволаш муолажаларини қабул қилиш тавсия этилади. Об-ҳаво ўзгаришларига таъсирчан барча беморларга антивазоспастин препаратини қабул қилиш, оёқни иссиқ ваннага солиш, кечқурун ва эрталаб бошни ва бўйинни массаж қилиш тавсия этилади.

Ана шу шартларга риоя қилиш организмнинг нохуш об-ҳаво таъсирига қаршилик қобилиятини кучайтиришга хизмат қилади.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БЮРОСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси «Коммунист ўртоқ М. Зоҳидовнинг Собир Раҳимов райони ва Тошкент шаҳри ҳисобот-сайлов партия конференцияларида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ П. Ҳабибуллаев шанига айтган танқидий гапларни текшириш натижалари тўғрисида» қарор қабул қилди.

Тошкент давлат университети партия комитети секретарининг ўринбосари ўртоқ М. Зоҳидов 1988 йил ноябрь ва декабрь ойларида бўлиб ўтган район ва шаҳар партия конференцияларида сўзга чиқиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ П. Ҳабибуллаев шанига жиддий танқидий мулоҳазалар айтди ҳамда раҳбар ва олим сифатида унинг обрўсини туширадиган бир қанча маълумотларни келтирди. Бу нутқларда хусусан ўртоқ П. Ҳабибуллаев илмий ва хизмат лавозимларида республиканинг ўз обрўсини туширган собиқ раҳбарлари билан шахсий алоқалардан кенг фойдаланганлиги, уларга лаганбардорлик қилиб, уларнинг қариндош-уруғлари хизмат ва илмий жиҳатдан осойишта бўлишларини таъминлаганлиги таъкидлаб ўтилган эди.

П. Ҳабибуллаевнинг камтарликни йиғиштириб қўйиб, таниқли олимлар ва мутахассисларнинг асарларига ҳаммуаллиф бўлишга берилиб кетганлиги ҳам қайд этилган эди. Сўнгра П. Ҳабибуллаев Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президенти бўлиб ишлаганда молия интизомини бузганлиги унинг айби деб ҳисобланди. Ана шуларни ҳисобга олганда, П. Ҳабибуллаевнинг Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раиси лавозимига кўтарилиши ўртоқ М. Зоҳидовнинг фикрича хато бўлиб, республикада салбий фикр уйғотди.

Ўтказилган текшириш М. Зоҳидов келтирган маълумотлар умуман тўғри эканлигини кўрсатди. П. Ҳабибуллаев республиканинг ўз обрўсини тўккан раҳбарларининг яқин қариндош-уруғларига хизмат юзасидан ва илмий жиҳатдан ўсишига фаол ёрдам бериб келганлиги тасдиқланди. Масалан, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети собиқ раисининг ўғли В. Н. Худойбердиев унинг кўмагида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига ишга олинди ва лавозими ошириб борилди. У 1977 йилда институтни битиргандан кейин Ўзбекистон ССР Фанлар академияси иссиқлик физикаси бўлимига кичик илмий ходимликка қабул қилинди. Икки йилдан сўнг катта илмий ходим, яна бир йилдан кейин лаборатория мудири этиб тайинланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг собиқ биринчи секретари Ш. Р. Рашидовнинг куёви А. И. Мўминов ўртоқ П. Ҳабибуллаев раҳбарлигида ишга олинганлиги ва мансаби ошиб борганлиги ҳам ҳақиқатга тўғридир. А. И. Мўминов зарур ишчанлик хусусиятларига ва сиёсий фазилатларга эга бўлмаса ҳам 1983 йилда Ядро физикаси институти директорининг биринчи ўринбосари лавозимига кўтарилди. Ўртоқ П. Ҳабибуллаев у билан хаммуаллиф бўлиб мақолалар чиқарган.

Ўртоқ П. Ҳабибуллаев Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ядро физикаси институтининг директори бўлиб ишлаган вақтда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг собиқ биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаевнинг хотини Э. Собирова 1985 йил 1 мартидан бошлаб шу коллективга ишга қабул қилиниб, 165 сўм маош билан конкурссиз кичик илмий ходим лавозимига тайинланди. Э. Собирова биринчи иш куниёқ институт бўйича чиқарилган буйруққа мувофиқ, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Физиология институтига командировка қилинди, бунда командировка муддати кўрсатилмади, иккала институт ўртасида биргаликда тадқиқот ўтказиш тўғрисидаги шартнома эса бир ярим йилдан кейингина тузилди. Э. Собирова Физиология институтида ҳар ойда кўпи билан уч-тўрт марта кўринар эди. Бу ерда ишлаган даврида у бирорта ҳам ҳисобот тайёрлаган эмас, аслида ишламай иш ҳақи олиб келган.

Ўртоқ П. Ҳабибуллаев камтарликни йиғиштириб қўйиб, жуда кўп илмий мақолаларга ҳаммуаллиф бўлгани ҳам тасдиқланди. Ана шу йўл билан у 322 та мақола эълон қилган. Ўртоқ П. Ҳабибуллаев Фанлар академиясининг вице-президенти ва президенти лавозимларини эгаллаб турган даврда бундай практика авж олиб кетди.

Ўртоқ П. Ҳабибуллаев республикадаги салбий ҳодисаларга қарши курашда фаоллик кўрсатмади. П. Ҳабибуллаев мамлакат ва жаҳон фанида ўзининг аҳамиятини доимо таъкидлаши, ўз шахсини кўкларга кўтариб мақташи илмий жамоатчилик ва партия активларида салбий фикр уйғотмоқда.

Ўртоқ П. Ҳабибуллаевнинг ўзига нисбатан лаганбардорлик қилувчиларни рағбатлантириб, мазкур текширишнинг боришига тазйиқ ўтказишга уринганлиги эътиборни ўзига тортди. У ўзини ҳимоя қилиб ташкил этилган имзо тўплашга чек қўймади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси қарор қилади:

1. Коммунист ўртоқ П. Ҳабибуллаев илмий жиҳатдан камтар эмаслигини тан олиб, республиканинг ўз обрўсини тўккан собиқ раҳбарлари олдида лаганбардорлик қилганлигини ҳамда уларнинг қариндошларини илмий ишларга жойлаштирганлигини ўзини танқид руҳида баҳолаганлигини ҳисобга олиб, унинг масаласи муҳокама билан чеклансин ва илмий ишга ўтказиш тўғрисидаги шахсий илтимоси қондирилсин.

Бу масала кўриб чиқиш учун Ўзбекистон ССР Олий Советининг навбатдан ташқари сессиясига қўйилсин.

2. Республика халқ контроли комитетининг раиси ўртоқ А. С. Ефимовнинг Э. Собировага салкам 5 минг сўм миқдорида асоссиз тўланган иш ҳақи юзасидан айбдорлар маъмурий жавобгарликка тортилиши ҳақидаги ахбороти маълумот учун қабул қилинсин.

Сўнгги соатда

ТАСС ХАБАРЛАРИ ВА МАРКАЗИЙ МАТБУОТ САҲИФАЛАРИДА

⊙ СОФИЯ. Франция президенти Франсуа Миттераннинг Болгарияга расмий визити якунланди. У БКП Марказий Комитети бош секретари, БХР давлат кенгашининг раиси Тодор Живков билан музокаралар олиб борди. Долзарб халқаро муаммолар, Болгария билан Франция ўртасидаги икки томонлама муносабатларни активлаштириш йўллари муҳокама қилинди. Болгария-Франция алоқаларини кенгайтиришга ёрдам берадиган бир қанча шартномалар ва битимлар имзоланди. Граждан ишлари юзасидан ўзаро ҳуқуқий ёрдам бериш тўғрисидаги шартнома, ҳукуматлараро кредит битими, бошқарув кадрларига таълим бериш Болгария-Франция марказини очиш тўғрисидаги протокол, бошқа ҳужжатлар шулар жумласидандир.

⊙ ПАРИЖ. Бу ерда Франция Компартияси Марказий Комитетининг пленуми ўз ишини якунлади. Ушбу анжуманда баҳорда бўладиган муниципал сайловга тайёргарлик масалалари кўриб чиқилди. Ана шу сайлов чоғида социал таъминот, маориф, соғлиқни сақлаш масалаларини ҳал этишда катта ҳуқуқларга эга бўлган шаҳар ҳокимият органлари бўлган муниципалитетларнинг аъзолари сайланади.

Франция Коммунистик партияси социалистик партия билан биргаликда сайлов чоғида номзодларнинг ягона рўйхатларини олға суриш тўғрисида битимни ҳамма ерда амалга оширишга қатъий қарор бергандир, дейилади якунловчи резолюцияда. Компартиянинг жойлардаги вакиллари, сайловолди кампаниясининг расмий бошланишини кутиб ўтирмай жойларда социалистлар билан алоқа ўрнатдилар, бир қанча шаҳарларда эса улар ягона рўйхатлар тўғрисида келишиб олдилар. Бу ўринда гап аҳолининг фаол иштирокида биргаликдаги ҳаракатлар программасини ишлаб чиқиш ҳақида ҳам бормоқда.

Шу билан бир қаторда, социалистик партия айби билан музокараларда қийинчиликлар пайдо бўлмоқда. Масалан, ФСП вакилларининг коммунистлар билан учрашишдан воз кечиш ҳоллари ҳам учрамоқда. Социалистлар кўпчилик шаҳарларда биргаликдаги аҳдлашувлар қоидаларига зид бўлган номақбул шартларни илгари сурмоқдалар. Бу қоидалар ножўя бўлиб, сўл кучларга зарар келтирмоқда. ФКП Марказий Комитети ФСПнинг ана шундай ҳаракатларига норозилик билдирмоқда. Коммунистлар социалистик партия билан тузилган битимларга қатъий риоя қилиниши, имкони борича кўп шаҳарларда ФКП ва ФСП номзодларининг ягона рўйхатлари илгари сурилиши тарафдоридирлар.

⊙ НЬЮ-ЙОК. Аэронавтика ва космик фазони тадқиқ этиш миллий бошқармаси (НАСА) директори Форрест Маккартни кўп марта фойдаланиладиган космик кеманинг навбатдаги учирилиш муддатини яна бир карра тасдиқлади. Ичига беш космонавт тушган «Дискавери» кемасини 23 февраль куни учириш мўлжалланмоқда.

Мазкур маҳкама директори учиш кунини яна бир карра тасдиқлаши шунинг учун керак бўлдики, худди шунга ўхшаш «Атлантис» кемаси 1988 йил декабрь ойида учирилганидан кейин унда нуқсон қолди.

Маккартни журналистларга «Барча муаммолар ҳал этилди ва эндиликда биз яна олға бораверишимиз мумкин», деб айтди. «Дисковери» экипажи 5 кун давом этадиган парвоз чоғида орбитага НАСА йўлдошини олиб чиқиши, планетадаги экология вазиятини фотосуратга тушириши ва бошқа илмий экспериментлар ўтказиши керак.

⊙ БРЮССЕЛЬ. Қароқчилар Бельгиядаги Льеж шаҳри чеккасида почта фургонига қўққисдан ҳужум қилдилар. Льеж почта маҳкамаси маълумотларига қараганда, улар 50 миллион Бельгия франкини ўғирлаб кетганлар. Жиноятчилар икки юк машинасида келишиб, фургоннинг йўлини тўсдилар, автоматдан ўқ узиб қулфни буздилар ва пулни қўлга киритиб, кўздан ғойиб бўлдилар. Фургондаги учта хизматчига шикаст етгани йўқ.

Шундай қилиб, сўнгги уч ҳафта мобайнида икки марта ана шундай қароқчилик қилинди. Ўтган йилнинг декабрь ойида пенсиялар тўлашга мўлжалланган 50 миллион франк ўғирлаб кетилган эди.

Тошкентдаги Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат коллективлари «Маҳсулот сифатига — ишчи кафолати» ҳаракатини қизғин қўллаб-қувватлаганлар. Янги иш шароитида ишчиларнинг якуний кўрсаткичларга бўлган масъулияти ниҳоятда ошиб бормоқда.

Бунинг натижасида бирлашманинг биринчи филиали коллективи умумий ишга муносиб ҳисса қўшмоқда. Социалистик мусобақада пешқадамликка эришаётган 6-цехда халқ истеъмоли молларининг аъло сифати таъминланмоқда. Мазкур цехнинг илғор ишчилари (суратда чапдан ўнгга) О. Набиева, М. Исмоилова, М. Иноғомова, М. Юнусовалар ишлаб чиқариш топшириқларини мунтазам равишда ошириб бажаряптилар.

Минг бир касб

Ишчи виждони

Улкан цехда бирин-кетин ўрнатилган дастгоҳларнинг чеки кўринмайди. Участкаларнинг ҳаммасида иш қизғин. Ўнталаб, йигирматалаб станокларни биттада тўқувчи ўзлаштиряпти. Эгнидаги иш кийими, бошидаги кўк дуррачаси ўзига ярашиб турган, ҳатти-ҳаракатлари чаққон бир қиз эътиборимизни тортади. Бутун фикри-зикри ўзи бошқараётган техникада. Тўқувчи қиз станокларни кўздан кечираётган созловчиларни баъзан пайқамай қолади. Мастер ёрдамчилари ҳам уни ишдан қолдирмай, дегандек, кўп нарсани сўраб-суриштириб ўтиришмайди. Ҳамма станокни бир-бир синчиклаб кўздан кечириб ўтишади.

Тўқувчининг эса диққати тўқилаётган матода. «Мана бу станокда газлама нормал тўқиляпти, бунисидаги танданинг сифати яхши эмас, оббо, мановинисининг рапираси эскириб кетибди, кошки уни дарров алмаштириб бера қолишса», — шу хаёл билан ён-атрофга аланглаб мастер ёрдамчисини қидира бошлайди. Қидирган одамини дарҳол топгач, олдига бориб ўзини ташвишга солаётган станокка имо қилиб, дардини тушунтирди. Шериги «тушунарли» дегандек бош ирғаб қўйганидан кейингина, унинг юзи ёришди. Яна ишга шўнғиб кетди...

Тошкент тўқимачилик комбинати 2-фабрикасининг 2-цехида бу қизни жуда яхши билишади. «Равиля Аҳмедова-ми, албатта таниймиз, тўқимачилик шуҳратини энди унга ўхшаганлар оширишади-да». Ҳақиқатан ҳам бу ерда ўз касбини шарафлаб, донг таратганлар озмунча дейсизми? Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Лидия Казанцева, Буолма Жўраева, Евгения Губина, машҳур тўқувчилар Дилбар Қулматова, Каромат Ёқуббоеваларни ким танимайди дейсиз?! Энди улар бошлаб берган йўлдан ёшлар одимлашяпти. Комбинатда Равиля Аҳмедовани ана шундай ишончли ёшлардан деб ҳисоблашади.

Участкада тўқувчи қизнинг ишини бир неча дақиқа кузатиб турсангиз, ишончнинг бежиз эмаслигини сезиб қоласиз. Тола улаётганида қўлларининг ҳаракатларини сира илғаб ололмайсиз.

...Мана, дастгоҳнинг юқорисида чироқ ёнди. Бу тўқувчи учун ҳам огоҳлантириш, ҳам чақирув белгиси. Ҳар ҳолда энг сўнгги техника. АТПР—100—4. Маркаси шунақа деб номланади. Равиля ёнган чироқни эътибордан четда қолдирмайди. Дарҳол ўша станок олдида пайдо бўлади. Танда толаси узилибди. Кунига неча-неча марта калава улайвериб, жуда уста бўлиб кетган. Кўз юмиб-очгунча, дастгоҳлар яна ҳаракатга тушди.

Равиля ўз комплектидаги техниканинг ҳаммасини бирдек, тўхтовсиз ишлаб турганини яхши кўради. Ахир вақтни бекорга сарфлашга ачинади киши. Эсида бор, комбинат хўжалик ҳисобига ўтмасдан илгари танда ипи етказиб берилмаётганлиги туфайли ҳар бир участкада 5—6 талаб станок тўхтаб ётарди. Бу ўз-ўзидан коллективдагиларнинг кайфиятига таъсир қиларди. Ҳар мажлисда оҳорлаш цехини қайта-қайта танқид қилишарди-ю, лекин самараси бўлмасди. Хўжалик ҳисоби жорий қилинганидан кейин шароит секин-аста ўзгара бошлади. Энди қўшни цех маҳсулот етказиб бермаса, жарима тўлашга мажбур бўлади. Етказиб берилмаган танда учун эса оҳорловчиларнинг маошидан босиб қолинади. Демак, ёмон ишлаб бўлмайди. Қолаверса, тўқув цехи ҳам уларга жарима тўлатаверганидан наф кўрмайди. Ахир одамларга турли сабаб, баҳоналар эмас, балки сифатли газламалар керак.

— Лекин барибир олдимизда қилинадиган ишлар жуда кўп,— дейди Равиля. — Танда билан таъминлаш бирмунча яхшиланган бўлсада, ҳали уларнинг сифати бизни тўла қониқтирмаяпти. Қўшни цехда бундан бир-икки йил илгари калавани икки маротаба охорлаш йўлга қўйилганди. Бу ипларнинг дастлабки партиялари ниҳоятда сифатли бўлиб, тола узилиши кескин қисқарганди. Лекин ҳозир бир марта ишлов берилгани билан икки марта оҳорланганининг орасида фарқ йўқ. Иккаласи ҳам бирдек узилаверади. Тола қанча кўп узилса, тугунчалар шунча кўпайиб, тўқилаётган мато дағаллашади. Ваҳоланки, биз сифат учун курашяпмиз. Хом сурпнинг сифати ёмон бўлса, тўқувчилар пардозловчиларга жарима тўлашади. Ахир бизнинг бир-биримизга жарима тўлайверганимиздан кимга фойда. Фикримча хўжалик ҳисобининг вазифаси ҳам-ана шундай ҳолларга барҳам бериш.

Равиля сифат учун ҳар доим жонкуярлик қилади. У тўқувчи Виноградовалар номидаги Бутуниттифоқ мукофотининг лауреатидир. Шунинг учун бўлса керак, тармоқ нормасидаги 12 та ўрнига 24 та пневморапирли тўқув дастгоҳларини бошқараётганига қарамай, маҳсулотнинг асосий қисми биринчи сортларга қабул қилиняпти. Ҳозир унинг станоклари «Тошкент», «Надежда» ва «Сатин» ассортиментлари билан созланган. Яқин яқингача тўқувчи қиз энг мураккаб — поплин газламасида ишларди.

— Поплинни тўқишда ҳаммамиз ҳам қийналдик. Ҳозирги шароит ассортиментларни тез-тез янгилаб туришни талаб қилади. Лекин поплинда станоклар деярли юрмай қўйди, десам ишонаверинг. Мутахассислар бу ассортиментни кўр-кўрона равишда ишлаб чиқаришга тавсия қилиб юборганлар шекилли. Билмадим, балки, станокларимиз маркаси, балки тўқиш зичлиги, балки цехдаги ҳарорат талабга жавоб бермагандир.

Тўқувчи қизнинг сўзлари ниҳоятда ўринли. Маълум станоклар баъзи матоларни яхши тўқиса, баъзиларини бракка чиқариб, қанча меҳнатни зое кетказади. Мутахассисларимиз бу соҳада ҳали етарли ишлаяптилар деб айтолмаймиз.

Мана, Равиля ишлаётган 2-цехни олайлик. Бу ерда юқорида тилга олганимиз «Тошкент», «Надежда», «Сатин» газламаларидан ташқари миткаль, маль-маль, дока тўқиб чиқарилади. Кузатиб турсангиз, газламанинг бир тури нормал тўқилса, иккинчиси тўхтовсиз узилавериб, тўқувчини ҳолдан тойдиради. Сабаби эса оддий. Турли иссиқлик-намлик режимига мослашган матолар бир хил жойда тўқилади.

Қолаверса, цехнинг қишда совиб, ёзда ҳаммомга айланиб кетиши-чи? Бу ишчини толиқтириб асабийлаштиради, маҳсулот сифати ёмонлашади. Хўш, шунақа шароитга ҳаммаям кўника оладими? Яна бу ерда кадрлар қўнимсизлиги ҳақида тинмай гапиришади. Демак, фабрика раҳбарлари ҳам жуда кўп масалалар устида бош қотиришлари керак.

Равиля Аҳмедова Владимир Иванов етакчилик қилаётган бригаданинг аъзоси. Бу коллектив аҳиллиги, ҳамжиҳатлиги билан фабриканинг бошқа коллективлари орасида ажралиб туради. Унга аъзо бўлган 15 кишининг ҳар бири ўз касбининг моҳири, шунингдек турдош касблар эгаси. Ҳаммаси бирдек планни ошириб бажаришади. Тўқувчи қизнинг ҳамкасб дугоналари Марина Калганова, Нодира Қодирова, Мамлакат Йўлдошева, Тамара Шариповалар нормадаги 21 ўрнига 30 тадан дастгоҳда маль-маль тўқишяпти. Мастер ёрдамчилари Владимир Иванов, Сергей Қулматов ва Ориф Тошхўжаевлар ҳам юқори зичликда — 48 тадан тўқув техникасига хизмат кўрсатишяпти. Ишчи қалби тиним билмайди...

В. МАДИМАРОВА.

Коммунистнинг маънавий олами

ҚАЛБГА ЙЎЛ ТОПИБ

«ҲАР БИР КОММУНИСТ ҚАЙТА ҚУРИШ, ЖАМИЯТИМИЗНИ РЕВОЛЮЦИОН ЎЗГАРТИРИШ УЧУН КУРАШЧИ БЎЛИШИ ЛОЗИМ».
(КПСС XIX Бутуниттифоқ конференцияси Резолюцияларидан).

Ҳаётда шундай инсонлар борки, улар билан ҳар қанча суҳбатлашсанг ҳам зерикмайсан, янада кўпроқ ҳамфикр бўлгинг келади. Негаки, бундайлар кўнглингнинг аллақаеридадир яширинган нозик торларни ҳаракатга келтиради — «мен», «ўзим» қабилида калондимоғлик қилишмайди, ўз манфаатидан умумманфаатини устун қўйишади. Сиёсат бобидами, инсонийлик фазилатлари ҳақидами билганларини сиз билан баҳам кўради. Бундайлардан маънавий озиқ оласиз ва беихтиёр «Қани энди ҳамма ҳам шундай фазилатларга эга бўлса экан», дейсиз.

...Энг яхши пропагандистларни «ошкор» қилиш ниятимизни билган Акмал Икромов район партия комитети агитация ва пропаганда бўлими мудирининг муовини Альбина Анатольевна Назарова ҳеч иккиланмасдан, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Н. А. Власов номидаги 229-ўрта мактаб пропагандисти Ахборхон Ҳайдаровни тавсия этди.

Суҳбатдошимиз — сиёсий ўқув пропагандисти Ахборхон Ҳайдаров юқорида тилга олинган фазилатли инсонлар тоифасидан бўлиб чиқди. Одамшинавандалик, камтаринлик, баркамол сиёсий ва маънавий эътиқодлиликда ўрнак олса арзийдиган инсон экан. Касбкори ўқитувчи — химия фанидан 7—10-синфларга дарс беради. Бироқ, партия ва ҳукуматимизнинг ички ва ташқи сиёсати, съезд, конференция, Пленумларнинг қарорларини таҳлил этишда, энг асосийси билганларини тўлақонли тарзда тинглаётганларга етказиб бера олишда шу соҳа мутахассисларидан қолишмайди. Шеър ва прозаик асарлар мутолаа қилишини кўриб, бу одам аслида химия эмас, адабиёт ўқитувчиси бўлса керак, деб ўйлаб қоласиз.

Бу бежиз эмас, албатта. Ахборхон ака ёшлигида адабиёт муаллими бўлишни орзу қилди — ҳаракати, қизиқиши ҳам асосан адабиёт эди. Бироқ, она тили ва адабиёти ўқитувчиси Муҳаммаджон Қўшоқовнинг : «Ахборхон, район халқ маорифи бўлими комиссияси ёзма ишингизни мақтади — фикрларингизнинг теранлиги, дунёқарашингизнинг кенг миқёслигига қойил қолишди, афсуски дастхатингиздан «қўрқиб» кетишди, деган бир оғиз сўзи таъсир этдими, ё тоғаси, математика ўқитувчиси Саъдулла Ахроровнинг таъсири бўлдими, у бундан роппа-роса 36 йил муқаддам Тошкент Давлат университетининг химия-биология факультетини аъло баҳолар билан битириб, меҳнат фаолиятини бошлади.

Ахборхон ака асли тошкентлик бўлсада, унинг биринчи сабоғини мирзачўлликларнинг фарзандлари олишди, ўшанда Мирзачўлга юриш қилинган давр эди, у ҳам қалб даъвати билан чўлга йўл олди.

— Авваламбор, ёшлик ғурури, қолаверса у ёққа кўчиб борганлар фарзандларини кимдир ўқитиши керак эди-да,— дейди у ўша кезларни эслаб.

Ёш мутахассис А. Ҳайдаров Мирзачўл район халқ маорифи бўлимида уч йил методист бўлиб ишлади ва Турғун Аҳмедов номидаги совхоз мактабида химия, биология фанларидан сабоқ берди, мактаб бадиий ҳаваскорлик тўгарагини ҳам бошқарди. Абдулла Қаҳҳорнинг «Янги ер» («Шоҳи сўзана») асарини саҳналаштириб томошабинларнинг бир олам олқишига сазовор бўлишгани ҳозиргидай эсида.

Унинг сиёсий тафаккурининг мукаммаллашувида асосан ўзи туғилиб ўсган «Қизил Шарқ» маҳалласидагилар «айбдор». Чойхонага йиғилиб олиб, Ахборхонни таклиф этишар, сиёсатга оид турли мавзуларда саволлар беришарди. Мабодо биронта саволда тутилиб қолдими, вассалом: «Биз-ку майли, сиз зиёлисиз, билишингиз керак»,— деб ҳазил-ҳузул билан тегишишарди.

Ўз устида ишлаш, кундалик вақтли матбуотни мунтазам равишда мутолаа қилиш, билганларини эса билишни хоҳловчиларга етказиш одат тусига айлана бошлади. Шу орада уни мактабда пропагандист этиб сайлашди. «Билим» жамиятига аъзо бўлди. Мана ўшандан бери ўттиз йилдан кўпроқ вақт ўтибди.

— Маҳаллла аҳли Ҳайдаров номини ҳурмат-эҳтиром билан тилга олади,— дейди шу маҳаллада истиқомат қилувчи доцент, Ф. Энгельс номидаги Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институти кафедра мудири Қобилжон Қодиров. — У лектор сифатида одоб ва аҳлоқ, партиямиз ички ва ташқи сиёсати мавзуида суҳбатлар олиб борса, маҳалла комитети аъзоси сифатида тўй ва маросимлар комиссиясига раҳбарлик қиляпти: тўй-маросимлар, Хотира кунларини уюштириш ва ўтказишда бош-қош бўлмоқда.

Пропагандистлик бу — осон касб эмас, айниқса, ҳозирги демократияни чуқурлаштириш, ошкораликни ғалаба қилдириш учун кураш олиб борилаётган долзарб давримизда. Зиёлилар аудиториясида бу иш пропагандистдан янада кўпроқ масъулият талаб қилади: ўқув программасидан ташқари сўнгги воқеалардан ҳам мунтазам хабардор бўлиб боришликни тақозо этади.

— Менинг энг қадрдон ҳамроҳим — газета,— дейди Ахборхон ака қўлидаги «Тошкент оқшоми»га ишора қилиб.

Сир эмаски, ўз касбини дилдан севган инсон доим изланишда бўлади, билганлари камдай туюлади, кўпроқ билишга интилади. Чорак асрдан бери Ленин партияси аъзоси Ахборхон аканинг Марксизм-ленинизм кечки университетини имтиёзли диплом билан тугатишга мушарраф бўлганлиги бунинг ёрқин тимсолидир.

А. Ҳайдаров хизмат қилаётган мактабда мингдан зиёдроқ ўзбек, рус, татар, яҳудий, арман, қозоқ ва бошқа — жами 14 миллат вакили фарзандлари ўзбек ва рус тилларида таълим олишади. Улар мураббийлари — 75 нафар ўқитувчи ўзларининг сиёсий билим доираларини КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнаткашларнинг сиёсий ва иқтисодий ўқув системасини қайта қуриш тўғрисида»ги қароридан кейин учта ўзбек, рус ва аралаш группаларда такомиллаштирмоқда. Группаларга бўлиб ўқитиш самара бермоқда: кўргазмали воситалардан, диафильмлар, слайдлар, мамлакатимиз ва республикамиз иқтисодий ривожланишини акс эттирувчи диаграммалардан тўла фойдаланиш имкони туғилди, ҳужжатли кинофильмлар қўйиб берилмоқда. Натижада ўтган ўқув йили якунида тингловчилар имтиҳонлардан муваффақиятли, яъни аъло ва яхши баҳолар билан ўтишди.

— Юз марта эшитгандан, бир марта кўрган афзал,— дейди Ахборхон ака Ҳайдаров сиёсий ўқув системасидаги ижобий ўзгаришлардан тўлқинланиб. — Уч нафар ўқитувчимиз касб маҳорати кўригидан муваффақиятли ўтиб, «Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси», иккиси методист-ўқитувчи, уч нафари эса катта ўқитувчи унвонларини қўлга киритишди.

Дарҳақиқат, пропагандист сўзларида жон бор, негаки улар ўтган йиллар «Мамлакатни сиёсий-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш — КПССнинг стратегик линияси», бу йил эса «КПСС XIX Бутуниттифоқ конференцияси ва КПСС Марказий Комитети июль (1988 йил) Пленуми материаллари»ни ўрганишаётган бўлишсада, дарслар албатта, ўқув жараёни билан қўшиб олиб борилади. Бу эса ўз навбатида ўқитувчиларнинг ҳам сиёсий-иқтисодий, ҳам касб маҳоратларининг ошишига ҳисса қўшяпти.

«Меҳнат қилган—элда азиз», дейди доно халқимиз. Беғараз хизмат эса беиз қолган эмас: меҳнатсевар инсон Ахборхон ака самарали меҳнатлари эвазига район партия комитети ва «Билим» жамияти шаҳар ташкилотининг қатор фахрий ёрлиқлари билан тақдирланди.

Ҳаётда шундай одамлар борки, улардан ибрат олгинг, кўпроқ ҳамсуҳбат бўлгинг келади. Улар ҳақида қанча ёзсанг ҳам оздай туюлади. Ахборхон ака Ҳайдаров ана шундай камтарин, фидойи инсонлардан биридир.

Худойназар ЖУМАНАЗАРОВ,
СССР Журналистлар союзининг аъзоси.

СУРАТДА: пропагандист Ахборхон Ҳайдаров навбатдаги машғулотга тайёрланяпти.

Автор фотоси.

Янги модель тасдиқланди

⊙ ОХУНБОБОЕВ номидаги бош кийимлар фабрикаси бадиий кенгаши бу йил корхонада ишлаб чиқариш учун турли хилдаги бош кийимларнинг 70 процентдан кўпроғининг янги моделини тасдиқлади.

Улар ўзининг бежиримлиги, пишиқлиги ва мавсумийлигидан ташқари арзонлиги билан ажралиб туради.

Шунингдек ҳозирги кунларда фабрикада реконструкция ишлари ниҳоясига етиб, машина ускуналарини монтаж қилинмоқда.

ЖАҲОН ШАҲАРЛАРИДА

ВЕНА. Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш қатнашчилари бўлган давлатлар вакиллари Вена учрашувининг якунловчи мажлислари ниҳоясига яқинлашмоқда. Якунловчи мажлислар давомида 20 дан ортиқ мамлакат ташқи ишлар министрлари сўзга чиқишди. Уларнинг деярли барчаси халқаро воқеаларга баҳо беришда турли фикрда бўлишларига қарамай, Вена учрашуви Европа қитъаси халқлари учун тинчликни мустаҳкамлаш ва қурол-яроғларни қисқартириш, турли-туман соҳаларда ҳамкорлик қилиш манфаатлари йўлида сифат жиҳатидан янги куч-ғайратлар сарфланаётганлигини кўрсатадиган муҳим босқич бўлади, деган ягона фикр билдирдилар. Булар, энг аввало тез орада Австрия пойтахтида бошланадиган музокараларда ўз аксини топади. СССР ташқи ишлар министри Эдуард Шеварднадзе учрашувнинг якунловчи босқичида қатнашиш учун чоршанба куни Венага келди. Э. Шеварднадзе конференцияда қатнашаётган 34 мамлакат делегациялари ҳузурида нутқ сўзлади.

ВАРШАВА. Социализмни янгилашнинг давом эттирилиши Польша Бирлашган Ишчи партияси фикрлар хилма-хил жамиятда ва социалистик бозор экономикаси шароитида ўз ролини самарали бажариши учун уни чуқур ислоҳ қилишни талаб этади. дейилади ПБИП Марказий Комитети 10-пленумининг чоршанба куни бу ерда эълон қилинган қарорида. Марказий Комитет Сиёсий бюро тезисларида акс этган партиядаги ўзгаришлар йўналишини маъқуллайди, ПБИП Марказий Комитетининг Бош секретари Войцех Ярузельский ва партия раҳбариятига, ишонч билдиришини ҳамда уни фақат қўллаб-қувватлашини тасдиқлайди. У раҳбарият пленумда қабул қилинган қарорлар муваффақиятли рўёбга чиқарилишини таъминлайди, деб ишонч билдиради.

ЛИССАБОН. Бу ерда «Совет Иттифоқи: ўзгараётган жамият» шиори остида ўтаётган халқаро муносабатлар кунлари доирасидаги мунозара Португалия— Совет иқтисодий муносабатларини ривожлантиришга, халқаро иқтисодий муносабатлар системасида Совет Иттифоқи ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашидаги бошқа мамлакатларнинг ролига бағишланди. Иқтисодий муносабат кунларини Лиссабон социал ва сиёсий фанлар институти СССРнинг Португалиядаги элчихонаси билан ҳамкорликда ташкил этди. Ҳозир Португалия ва СССР ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқаларни муваффақиятли ривожлантириш учун қулай шароит вужудга келди, деди ўз нутқида «Металким» компаниясининг вакили Жуан Алвиш. Унинг сўзларига қараганда, Совет Иттифоқида рўй бераётган туб ўзгаришлар бунга кўмаклашмоқда. Бу ўзгаришлар ҳамкорликнинг янги формаларидан фойдаланишга, жумладан аралаш корхоналар ташкил этишга, шунингдек экспорт-импорт операциялари доираси ва турларини кенгайтиришга имкон беради. Бу икки мамлакат ўртасидаги савдо-сотиқ ҳажмини анча кенгайтириш имконини беради, савдо-сотиқнинг ҳозирги ҳолати португалиялик савдо-саноат эгаларини қониқтирмайди.

(ТАСС).

Корея Халқ Демократик Республикасининг пойтахти Пхеньянда бири-биридан кўркам, осмонўпар бинолар сони кўпайиб бормоқда.
СУРАТДА: Пхеньяннинг кўриниши. ЦТАК—ТАСС фотоси.

КАЛЕЙДОСКОП

ҒАРОЙИБ КОЛЛЕКЦИЯ

Шотландиянинг Баллатер шаҳрида истиқомат қилувчи судья Алан Макферсон мана 25 йилдан бери... акс садоларни коллекция қилиш билан шуғулланади. У ўзининг ҳамма отпускаларини табиат қучоғида, магнитофон билан Шотландиянинг соҳиллари, тоғ ва ўрмонлари бўйлаб саёҳатда ўтказади. Макферсон ҳар хил шовқинлар ва тўлқинларнинг шилдираши, ярми ер остидаги ғорларнинг сеҳрли товушлари, шамолнинг ўрмонлардаги ва Пенин тоғи дараларидаги увиллаши акс садоларини магнитофон лентасига ёзиб боради. Акс садоларнинг қарийб 300 «тури» жамланган коллекцияда «шаҳар мавзуидаги» акс садоларга ҳам ўрин берилган. Эдинбург шаҳрининг муқаддас Патрик жомесидаги тантанали ибодат акс садоси, Глазгонинг эски кварталларида замонавий қасиданавис шоирларнинг ижро этилган қўшиқлари акс садоси шулар жумласидандир. Судьянинг магнит ёзувларидан тез-тез Шотландия миллий театрининг постановкаларида, турли концертларда, бош ролларни арвоҳлар ўйновчи фильмларга овоз беришда фойдаланилади.

ТАНГА ИЧИДАГИ МИЛЛИОН ФРАНК

Ўзини император деб эълон қилган Наполеон Бонапарт бошқа қоғоз пуллар билан бир қаторда беш франк қийматга эга бўлган кумуш тангани ҳам муомалага чиқарган эди. Аҳоли уларни хоҳламай қабул қиларди. Ана шу тангаларга «ишонч»ни ошириш мақсадида император тангалардан бирининг ичига юпқа хитой қоғозга ёзилган ва тақдим этилган тақдирда бир миллион франк тўланадиган банк чекини солиб қўйиш ҳақида фармон берди. Яқиндагина Франция ҳукумати кимда-ким ана шу чекни тақдим этса унга бир миллион франк (ҳозирги пул билан) чиндан ҳам тўланишини тасдиқлади. Чекни ҳали ҳеч ким тақдим этмаганлиги сабабли, уни қидириш давом этаяпти.

«Оқшом»га хатлар

Устозлар изидан

Ўзбек санъати кўп асрлик тарихга эга. Айниқса халқимиз яратган меъморчилик, кулолчилик, заргарлик, наққошлик ва зардўзлик буюмларининг довруғи кенг ёйилган. Шу жумладан тасвирий санъат ҳам кейинги йиллада республикамизда анча ривожланди, кўпгина ажойиб асарлар яратилди. М. Курзин, А. Беньков ва У. Тансиқбоев каби устоз санъаткорлар бошлаб берган йўлни ёш талантли рассомлар давом эттирмоқдалар. Яқинда шаҳримизда очилган тасвирий санъат кўргазмаси буни яққол кўрсатди. Кўргазмада Ж. Умарбеков, А. Мирзаев каби таниқли мўйқалам усталари билан бир қаторда ёш ижодкорларнинг ишлари ҳам намойиш этилди.

Айниқса, А. Мирзаевнинг «Орол фожиаси» сериясидаги асарлари мухлисларга манзур бўлди. Бўёқда тасвирланган Орол денгизининг тақдири кишиларни қайғуришга ундайди.

Б. Бобоевнинг «Баҳмал тони», «Баҳмал», «Газли тонги» асарлари ҳам санъат шинавандалари томонидан яхши кутиб олинди.

Кўргазма республикамиз тасвирий санъати соҳасида яхши воқеа бўлди. У санъат ихлосмандларини ёш истеъдодли рассомлар билан таништирди.

Н. СУБҲОНОВ,
ТошДУ студенти.

Авлоний хотирасига бағишланди

Яқинда шаҳримиздаги Абдулла Авлоний номли маҳаллада шоир ижодига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг доценти, юридик фанлари кандидати Назрулла Ибодов Авлонийнинг таржимаи ҳоли ва ижоди ҳақида қисқача гапирди. Шоирнинг невараси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Гавҳар Зокирова эса бобосининг шеърларидан ўқиб берди.

Бундан йигирма йил бурун шоир таваллудининг 90 йиллиги нишонланаётган кезларда ушбу маҳаллага Авлоний номи берилган эди. Шундан кейин унинг хотирасини абадийлаштириш йўлида анча ишлар қилинди. Йиғилишда аҳоли Фрунзе районидаги 73-ўрта мактабни Абдулла Авлоний номи билан аталишини бир овоздан таклиф қилди.

А. ИСМОИЛОВ,
шифокор.

Эҳтиёт бўлинг

Қиш фаслида ер музлайди, машина ва кишиларнинг йўлда юриши қийинлашади. Бундай пайтда машинани тез тўхтатиб бўлмайди, унинг тормоз йўли узайиб кетади, кишилар эса тийғаниб йиқиладилар, натижада шикастланадилар. Шунинг учун йўловчилар йўлда юришда, кўчани кесиб ўтишда эҳтиёт бўлишлари керак.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли травматология ва ортопедия илмий-текшириш институтида қиш фаслида йиқилиб жароҳатланганларнинг 60-70 фоизини яхмалакда сирғаниб йиқилганлар ташкил этади, кўп ҳолларда уларнинг суяклари синади. Январь ойи бошида кўп қор ёғиши натижасида яхмалакда йиқилиб, майиб бўлганлар сони ортиб кетди. Бунга биргина мисол қилиб 74 ёшли Геверен Амелияни олишимиз мумкин. У киши яхмалак бўлишига қарамай кўчага чиқиб тойиб кетади, натижада оёғи суяги синди, гипс қўйишга тўғри келди. Кекса одамнинг суяги жуда секин битади, бу қария энди узоқ даволаниши керак. Яхмалакда айниқса кексалар эҳтиёт бўлишлари лозим.

Одатда қор ёққанда болалар конькида чанада учишни ёқтирадилар, бу жисмоний иш билан шуғилланиш яхши албатта, лекин болалар ўйинқароқликлари оқибатида ҳаддан ташқари ирпанчиққа берилиб кетиб бўрин ҳаракатлар қиладилар машина йўлида ҳам коньки ёки чана учадилар, натижада фалокатга йўлиқиб, майиб бўладилар. Машина йўлда яхмалак учиб йиқилган Денис Макарочкин деган боланинг чап қўли синди, унга гипс қўйилди. Бу ўқувчи Ҳамза районидаги 161-мактабда ўқийди. Софья Беленкая деган 65 ёшли кекса аёл ҳам йўл ҳаракати қоидасини бузиб ўтаётганда, йиқилиб чап қўли, болдири қаттиқ лат еди.

Бундай кўнгилсиз воқеаларнинг олдини олиш учун қор ёғдими тезда йўлларни, айниқса ўтиш чорраҳаларини, биноларга кириш йўлкаларини тозалаш, яхмалак жойларга қум, кул, туз сепиш керак.

Ҳайдовчилар яхмалак пайтда машина тезлигини оширмаслиги, рулни эҳтиёткорлик билан бошқаришлари керак.

Қиш фаслида яхмалакда жароҳатланишнинг олдини олишда автоинспекция ходимлари, маҳалла аҳллари, турли ташкилот раҳбарлари ва ЖЭК ходимлари бу ишга бош-қош бўлишлари лозим.

Т. ҲАСАНОВ,
медицина фанлари кандидати.

Январь

«Тошкент оқшоми» муштарийлари билан мулоқот

Салом, азиз «Тошкент оқшоми» газетхонлари!

«Гулистон» журнали сизларнинг davраларингизда биринчи маротаба меҳмон бўлаяпти, ўйлаймизки, бундан буён ҳар ойда мунтазам учрашиб турамиз. Журналнинг умумий мазмуни, айрим мақолалар, бадиий адабиёт намуналари, мўйқалам усталарининг асарлари билан доимий суратда танишиш имконияти бўлади.

Маълумки, «Гулистон» журнали рангли, суратли ва бадиий безакли бўлиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ойлик ижтимоий-сиёсий, адабий-бадиий журналидир. Республикамиз ҳаётига тааллуқли барча муҳим воқеалар, ишчи ва деҳқонларимиз эришган ютуқлар, илм-фан соҳасидаги янгиликлар, инсоният диққат марказида турган жаҳондаги энг долзарб масалалар, ўлкамиздаги етилган муаммолар, экологик жараёнлар борасидаги муаммоли мақолалар ҳамда хабарларни ҳам қамраб олишга ҳаракат қилади.

Шахсга сиғиниш ва турғунлик йилларининг зулматк тўсиб қўйган тарихимиз жабҳаларини ёритувчи, 30- ва 37-йиллар қурбони бўлган республикамиз сиёсий ҳамда маданий арбоблари ҳаётидан ҳикоя қилувчи материаллар билан бундан кейин журналхонларни таништириб бориш режалаштирилган. Журналхонлар таклиф ва истаклари асосида айрим муаммоли мақолалар уюштириш кўзда тутилади.

Журналнинг бу йилги биринчи сони босмадан чиқди. Муқованинг биринчи бетида машҳур ўзбек бахши-шоирларидан бири бўлган Фозил Йўлдош ўғлининг портрети берилган. Ички саҳифалар Шодмонбек Отабоевнинг ўзбек халқ маорифи соҳасидаги муаммоли масалаларга бағишланган «Келажак бугундан бошланади» мақоласи билан очилади. Шунингдек, журналхонларимиз Н. Холлиевнинг «Баҳор рангли уйлар», Ў. Мирзаёровнинг «БАМ таассуротлари», Ш. Сиддиқовнинг «Деҳқонларимиз кайфияти», Б. Матбоевнинг «Мунчоқтепа топилмалари», М. Қодированинг «Комила девони», Ҳ. Бобобековнинг «Нодира ва замон», М. Азаматовнинг «Отойи ва унинг авлодлари», Ҳ. Зайниддиновнинг «Ҳофиз Тошкандий» сингари мақолалари, Севара Вафо, Ҳабиб Саъдулла, Муҳаммад Исмоилнинг туркум шеърлари, Н. Аминовнинг «Топилган, топганники» ҳажвияси ҳамда ҳар хил қизиқарли материалларни, ҳар тўғрида шингил хабарларни ўқиши мумкин.

Хамир учидан патир деганларидек, биз бугун журналимизнинг биринчи сонидан жой олган айрим материаллар билан севимли «Тошкент оқшоми» газетхонларини таништирамиз.

Марҳамат, ўқинг, азиз газетхонлар!

МИРМУҲСИН,
«Гулистон» журнали бош муҳаррири.

Севара ВАФО

Руҳнома

Қор тагида музлади йўллар,
Гул терилмай қонади қўллар,
Олис юртда қуриди кўллар,
Сиздан дарак йўқ, Руҳим?!
Қирқилган гул қилич
бўлди-ку,
Ошиқларининг кўнгли
тўлди-ку,
Юз қудуқда илон ўлди-ку,
Сиздан дарак йўқ, Руҳим?!
Зиндондаги нафас —
каптар-эй,
Ҳар кўприкда ётар
хатар-эй,
Кўзи хира армон айтар-эй
Сиздан дарак йўқ, Руҳим?!
Ёшарди-я букри мажнунтол,
Кишнаб борар тойлар
қораёл,
Аччиқ кулиб титратди баҳор,
Сиздан дарак йўқ, Руҳим?!
Ойсиз тунлар нафаси— Исо
Олов гуллар либоси ридо,
Тик гулханга кирган юз
Вафо,
Сиздан дарак йўқ, Руҳим?!

Ўз кучлари билан

Турғунлик даври ҳаётимизнинг турли жабҳаларида бўлгани каби халқ маорифи соҳасида ҳам узоқ муддат депсинишни вужудга келтирди. Умумий таълим мактабларида моддий шарт-шароитлар яратиш масаласи эътибордан четда қолди, ўқувчиларга билим бериш савияси саёзлашди, муаллимларга нисбатан ғамхўрлик сусайди.

Халқ маорифи соҳасида иш савиясини ислоҳот талаби даражасига кўтариш мутасаддилар фаолиятининг асосий мазмуни бўлиши керак. Бу борада Хива шаҳар халқ маорифи ходимлари тажрибаси эътиборга молик. Улар ташқаридан ёрдам кутиб ўтирмай, мактаб қурилишларини тезлаштириш, эскиларини ўз вақтида ва сифатли ремонт қилиш учун ўзларининг қурилиш-ремонт бригадасини туздилар.

Оммалаштириш шаҳар халқ маорифи бўлимининг мудираси Ёқутжон Ибодуллаеванинг ташкилотчилиги билан боғлиқдир.

1987 йилнинг ёз ойи эди. Ёқутжон шаҳар партия комитетининг биринчи секретари М. Д. Ли ҳузурига кириб борди.

— Ҳар йили мактабларимиз ремонти, қўшимча синф хоналари қурилиши учун 168-қурилиш-ремонт корхонасига ялинганимиз ялинган эди, — дея жиддий гап бошлади у, — керакли нарсаларни тахт қилиб қўйсак ҳам, сансалорлик қилиб иш бажаришарди. Қолаверса, қанча маблағ ноўрин сарфланаяпти, ремонт ишлари янги ўқув йилигача тақаб олиб келинади. Биз энди шу борада бошқача иш тутмоқчимиз, қурилиш бригадалари ташкил этмоқчимиз. Умумтаълим мактаби, мактабгача ва мактабдан ташқари муассасалар таркибида мавжуд бўлган дурадгор, электромонтёр, слесарь-инженер, омборчи сингари ҳунармандларни бирлаштириб, хўжалик ҳисобидаги маориф қурилиш-ремонт бригадаси тузмоқчимиз. Фикрингизни олгани келдим. Мана бу хатда ҳамма истак ва таклифларимиз баён этилган.

Секретарь хатни синчиклаб кўздан кечиргач:

— Яхши ташаббус, — деди ва ўша заҳотиёқ халқ депутатлари шаҳар Советининг раиси Б. К. Нурметов билан телефон орқали боғланди.

Орадан кўп ўтмай, шаҳар Советининг махсус қарори чиқиб, унда Хива маорифчиларининг ташаббуси қўллаб-қувватланди.

Маориф қошида тузилган қурилиш-ремонт бригадасига Киров номли мактабнинг эски биносидан қурилиш материаллари ва асбоб-ускуналарни қўйиш учун жой ажратилди, бригадага мактаблараро ўқув ишлаб чиқариш комбинати ҳисобидан бир юк машинаси олиб берилди ва шу-шу ишлар юришиб кетди.

— Ўтган йили мактабнинг жорий ва капитал ремонтини 1 июлгача тамомладик, — дейди мудира Ё. Ибодуллаева. — Бригада аъзоларидан ғишт терувчи Мақсуд Ражабов, дурадгор Наримон Маткаримов, электр-газпайвандчи Ҳусан Абдуллаев, слесарь Собир Каримовлар алоҳида ғайрат кўрсатдилар.

Қайта қуриш жараёнида мактаб ислоҳотини амалга ошириш ҳар бир раҳбардан омилкорлик, ташаббускорлик билан ишлашни талаб этади. Хива шаҳар халқ маорифи бўлими мудираси Ё. Ибодуллаева фаолиятида бу хислатлар намоён бўлмоқда, дейиш мумкин.

— 1991 йилга бориб, — деди мудира, — барча мактабларимизни бир сменага тўла ўтказамиз. Бунинг учун ҳозирдан шароит яратмоқдамиз.

Ҳайдарали УЗОҚОВ.

Ҳар тўғрида

МИЛОДДАН АВВАЛГИ ДАҲМА

Руминиянинг Констанца шаҳрида водопроводга зовур қазиётганлар қадимий даҳмага (эрамизгача бўлган III—IV аср) дуч келдилар. Мақбара деворларида одамлар, ҳайвонлар, табиат тасвирлари акс этган. Деворнинг бошқа томонида зиёфат, доира курси атрофида беш эркакка икки қул вино куяяпти. Текширишларга кўра, девор суратлари антик санъатнинг ноёб нусхалари ҳисобланади. Қурувчилар водопровод учун бошқа зовур қазидилар. Мақбара таъмир этилади ва давлат томонидан қўриқланади.

ЕР ОСТИДАГИ ҚАСР

Маълумки Чимкент шаҳри ёнида кўҳна Сайрам қишлоғи жойлашган. Бу ердаги ғишт заводи қишлоқдан узоқ бўлмаган тепаликдан тупроқ олишга қарор қилди. Бульдозер хартумини ерга ураётганида бир нарсага қадалди..

Олмаотадан келган мутахассислар бу ноёб археологик топилма Қозоғистонда ягона бўлган метрополитенга ўхшаш ер ости йўли эканлигини тасдиқлашди. Бу тепа остида минг йил аввал будда ибодатхонаси бўлган. Ҳайратланарлиси шундаки, очилган ибодатхона яхши сақланган. Қандил ўринлари, токча ва гумбазларидан иборат ибодатхона экан. Сайрамда 80 дан ортиқ тарихий ёдгорликлар ҳисобга олинган. Бульдозер тешиб қўйган жой бетон плиталар билан ёпиб қўйилди. Қозоғистон ССР Фанлар академияси қошида ташкил этилган экспедиция ўз ишини баҳорда бошлайди.

Қулоқ

(Ҳангома)

Маликаи дилозорнинг буйруғи билан бозордан тўртта эчки етаклаб келдим. Ҳовлимизга эчки эмас, балони олиб келган эканман. Ғажилмаган дарахту, бузилмаган девор қолмади. Хонимчамизнинг пилиги паст, тили қисиқ. Ахийри бўлмади, портлади:

— Бу итдан баттар молларни чўпонларга қўшиб келинг. Маърашавериб юракни қон қилиб юборишди.

Чўпон топиш қошки осон бўлса. Ўзингдан ўн ёш кичигини ҳам ака демасанг иш битмайди. Елдим, югурдим. Ниҳоят, чўпонни топиб, уйга келдим. Арақ деган нарса ҳозир камёб. Зўрға ўн бешдан иккита топиб, чўпонни обдон зиёфат қилдим. Қайтишида эчкиларни олдига солиб: «Гўшти сизники, суяги бизники» дегандек, қўлимни кўксимга қўйиб кузатдим.

Орадан икки ой ўтиб, чўпон хонадонимизга қадам ранжида қилди.

— Ҳисоблашиб олайлик, — деди у.

Ҳисоблашдик. Туз, этик, қоровул, эчки пули деб 25 сўмимни қоқиб олди. Қайтишида битта қулоқ ташлаб кетди. Ҳаллослаб ортидан югурдим.

— Тўхтанг, укажон, бунингиз нимаси!

— Ие, билмайсизми, эчкингизнинг қулоғи-да!

— Эчкининг қулоғини мен нима қиламан, ўзида тураверсин-да.

— Эчкингиз бир ой олдин тоғда жонини жабборга топширған. Бизнинг вазифа — қулоғини келтириб сизга кўрсатиш.

...Орадан роса беш ой ўтгач, шоввоз чўпон яна кўриниш берди. Бу сафар ўттиз сўм пул олиб кетди.

Қиш келиб, чўпон эчкиларни тарқата бошлади. Битта бўлса ҳам ҳарнада, эчкимни олиб келай дея йўлга тушдим. Йўлда ҳамқишлоғим Дўсмат ота бешта эчкини олдига солиб, ҳайдаб, шеър ўқиб келяпти:

Эчки қилдик, қўй қилдик,
қолсин дея улоғи.
Бўри еди, чўпон еди, бизга
қолди қулоғи.

Ота ўнта эчки қўшган экан, шундан бештаси қолибди.

...Чўпон мени кўриб, ёнимга югуриб келди. Ҳушимдан айрилиб уйга келдим. Янгангиз эчкимизни сўради. Қўйнимга қўл солиб, сўнгги эчкимизнинг қулоғини узатдим...

Мамадали БОБОРАҲИМОВ.

Хандалар

Навбатда турган аёл сумка кўтарган харидорга бақираётган сотувчини кўрсатиб сўради:

— Анови сотувчи жуда сурбет эканми, онаси тенги хотинга бақиряпти-я!

— Сотувчи ўша кампирнинг келини, айланай, уйда уришиб ўрганиб қолган-да!

* * *

— Ойижон, юрадиган йигитим: «Агар менга турмушга чиқмасангиз ўзимни газ трубасига осиб қўяман» деяпти!

— Сира қўрқма қизим, қишлоғимизга газ келишига ҳали ўн қовун пишиғи бор.

В. Зоркин. «Ҳордиқ». Р. Шарипов репродукцияси.

Жонажон Ватан бўйлаб

⊙ МОСКВА. СССР радио саноати министрлиги мутахассислари ясаган янги ЕС—1842 шахсий компьютери кўплаб ишлаб чиқариш учун тавсия этилди. Бу компьютер олдингиларига нисбатан кўпроқ вазифаларни бажаради. Чунончи, хотираси ҳажми анча кенгайтирилган, конструктив модуллар ва программа билан таъминланиш жиҳатидан Америкадаги ИБМ фирмасининг дунёда кенг тарқалган компьютерларига ўхшашдир. СССР Фанлар академиясининг вице-президенти Е. Велихов бошчилик қилаётган давлат комиссиясининг фикрича, ЕС—1842 компьютерининг қабул қилиниши мамлакатимизда шахсий ЭҲМларни кўплаб ишлаб чиқариш программасини амалга ошириш йўлидаги муҳим қадам бўлади.

⊙ ПОЛТАВА. Атиги бир кун ичида уч киши кўчма ремонт комплексида ишлаб 60 та усти ёпиқ юк вагонини тиклай олади. Бундай кўчма ремонт комплексини ишлаб чиқаришни Полтава тепловоз-ремонт заводи ўзлаштирди. Кучли домкратлар, кўтаргичлар, пайвандлаш агрегатлари туфайли вагоннинг эзилган жойлари осонгина текисланади, қийшайган тўсинлар, люклар ва бошқа элементлар тўғриланади. Мамлакат темирйўлчиларининг буюртмасига мувофиқ корхона йилига ўнлаб ана шундай кўчма устахона ишлаб чиқаради.

⊙ БЕЛГОРОД. Белгород области колхозлари ва совхозлари баҳорда экиладиган майдонлар учун дон ва дуккакли дон экинлари уруғини тайёрлаб бўлдилар. Районлаштирилган серҳосил навларни ишлаб чиқаришга жорий этишга, уруғлик сифатини оширишга алоҳида эътибор берилди. Уруғлик фондининг деярли ҳаммаси биринчи ва иккинчи класс кондициясига етказилди. Областдаги кўпгина хўжаликларда ишлатилаётган механизациялашган комплекслар ёрдамида уруғликнинг юқори сифатли бўлиши таъминланди.

⊙ КАА—ХЕМ (Тува АССР). «Кизилская» агрофирмаси қишлоқ меҳнатчиларининг қишда иш билан таъминланишини гарантиялайди. Тува АССРнинг Қизил районидаги совхозлар, корхоналар ва кооперативлар вакилларининг йиғилиши бу агрофирмани тузиш тўғрисидаги қарорни тасдиқлади. Агрофирма қурилиш ташкилотлари ва кооперативларни бирлаштирди. Улар картошка омборлари, сабзавотни консерва қиладиган, гўшт ва сутни қайта ишлайдиган цехлар, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари даладан тўғридан-тўғри келтириладиган магазинлар қуриш билан шуғулланадилар.

⊙ ГОРЬКИЙ. Болгария спорт пойабзалининг дастлабки туркуми сотиш учун Горький область матлубот союзи магазинларига келтирилди. Бу туркум сотиб олинмаган балки Благоевград кооператив союзи билан бир миллион сўмга тузилган валютасиз шартномага мувофиқ алмаштириб олинди. Горький области кооператорлари ўз навбатида БХРга жўрпа ва ёстиқ жилдлари ҳамда хўжалик буюмларини жўнатдилар. Алмашиш учун ўтган йили фақат бир томонда ортиқча, иккинчи томонда эса кам бўлган товарлар танлаб олинган. Бундай алоқалар социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари қишлоқларидаги харидорлар учун фойдали бўлади.

(ТАСС).

Акс садо

«КИМ АЙБДОР?»

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»,
1989 ЙИЛ 3 ЯНВАРЬ

Урф-одатлар доимо турмушимиз кўрки бўлиб келган. Эл қатори ўғил уйлантириш, қиз чиқаришни ёки туғилган кунни нишонлашни ким ҳавас қилмайди, дейсиз. Анъаналар гўзал, замонага хос бўлсагина ўтказилган маросим узоқ вақт ёдда қолиши табиий.

Афсуски, маҳалла-кўй олдида обрў оламан деб «ким ўзар»га тўй қилаётган, ортиқча сарф-ҳаражат, исрофгарчиликка йўл қўяётган хонадонлар ҳанузгача учраб турибди. Газетамизнинг шу йил 3 январь сонида эълон қилинган «Ким айбдор!» мақоласи кенг жамоатчилик муҳокамасига ҳавола этилган эди. Сиз, азиз оқшомхонлардан кўплаб хатлар олдик. Мактуб авторлари маросимларни ихчамлантириш, чиқимни камайтириш учун қандай амалий ишлар қилиниши зарурлигини куюнчаклик билан ёзиб юборишган.

Турмуш чорраҳаларида

КЕЛИННИНГ ОЛТИН СЕПИ

Ҳар доим сурнайнинг майин овози-ю, «ёр-ёр» навосини эшитганимда кимнингдир бахти очилаётганидан, қайсидир хонадон нурга тўлаётганидан қувониб кетаман. Келиннинг қадами қутлуғ бўлсин, дейишади. У билан бирга оилага файз, қут-барака кириб келсин, деб яхши ният қилишимиз ҳам бежиз эмас.

Урф-одатларимиз қанчалик гўзал. Ўзига ярашиқли, кўркам либосда қайната ёки қайнанага чой қуйиб узатаётган, ҳовли супураётган ёш келинчакни кўп кузатгансиз, албатта. Иболи, камтар, меҳнаткаш аёлларга назарим тушганда бир даста гул кўргандек дилим равшан тортади.

Энди масаланинг бошқа томонига эътибор қилайлик. Одатда дастлаб ёш оилага оғир бўлади. Бошқа хонадон, бегона муҳитга тушган келин катта синовдан ўта бошлайди. Бундай пайтда сабр-тоқат, умр йўлдоши ва оила аъзоларига меҳр-муҳаббат сув билан ҳаводек зарур деб ўйлайман.

— Келин қайнанага суянса ютқазмайди,— деди А. Икромов районидаги Абдулла Қодирий номли маҳаллада яшовчи Ўктам Эшонхўжаева. — Сабаби, ҳали у турмуш қийинчиликларини кўрмаган, тажрибаси етарли бўлмайди. Менинг олти келиним бор. Холида, Мазлума, Маъсуда ва Мамлакатлар билан бир ҳовлида яшаймиз. Келинларим олдинлари уй-рўзғорда қийналишиб, маслаҳат сўрашди. Ҳозир ҳаммалари ўзларича рўзғор тебрата олишади. Келин хизматкор эмас, оила фарзанди. Баъзи қайнаналар буни унутиб қўйишади.

Ая ҳақ гапни айтди. Чунки баъзи хонадонларда нозик келин тонг саҳардан куймаланади: ҳовли супуради, чой қўяди, болаларни овқатлантиради. Бўйига етган қиз эса чошгоҳгача уйқуни уриб, яна ўрнидан тургач: «Кеннойи, кўйлагимга дазмол босиб беринг», деб тиқилинч қилади. Шу инсофданми ахир? Демак бу оилада қайнана уй юмушларини усталик билан тақсимлай олмаган. Бу ҳол борабора келиннинг иззат-нафсига тегиши мумкин.

«Тўйимиз қишда бўлган. Мен занжирли тракторга тиркалган прицепда, янгалар орасида борардим. Кун совуқ, қор эриган, тупроқ йўл лой бўлгани учун трактор бир неча марта тиқилиб қолди. Алламаҳалда тўйхонага етиб келдик. Гулхан атрофида айлантиришгач, ўтириш учун битта стул топилмади. Анчадан кейин кимдир тоғора олиб келиб тўнкариб қўйган эди, янгалардан бири жаҳл устида улоқтириб ташлади. Бу ҳам майли. Уй пастлигига эшикдан шифонер сиғмади. Уни эшик остини кавлаб киргазилади. Ўтин ҳўл экан ёнмай, туни билан печка тутаб чиқди... Айланайин, ҳозир ўша пайтларни худди тушдек эслайман».

Бу айтарли узоқ ўтмиш эмас. Чорак аср аввал келин бўлиб тушган онахоннинг ҳикояси замоннинг қанчалик тез ўзгарганини кўрсатиб турибди. Турмушимиз фаровон, шароит етарли. Хўш, миллий анъаналарчи? Улар ҳам гўзаллашиб бораяптими?

Маҳалламизда яшовчи Саври опа қизини узатаётганда тўйга анча олдин тайёргарлик кўра бошлади. Ўзи ва эрининг маошидан тежаб-тергаб, чакана нархда турли хил матолар, 15 сидра кўйлак, 5—6 хил оёқ кийимлари, чинни сервиз ва қимматбаҳо упа-эликлар олди. 300 сўмга никоҳ узуги, ёнига яна катта-кичик узуклар, зирак, марваридлар... Хуллас, икки сандиқ лиқ тўла сеп меҳмонхона тўрига қўйилди. Саври опа чет эл гарнитурини қидираётганда, кекса қўшни аёллар койиб беришди:

— Ўзимизда тайёрланганини олавер Саври, қизинг омон бўлса ишлаб топиб олади.

— Топмасам бўлмайди, — астойдил ҳафа бўлди Саври опа. — Малика қиз чиқарганда колготканинг ўзидан 12 хилини эринмай целофанга тикиб чиқибди. Мебеллар ҳам «импортний» экан. Чорларда янгалар сеп кўрсатишса, кўпчилик ўртасида уялиб қолмай тағин.

Тўй бўлгунча оилада эр-хотин бир неча марта жанжаллашиб олишди. Қарангки, орадан бир йил ўтмай қиз уйига қайтиб келди. Куёв илгари уйланган, бир боласи ҳам бор экан... Саври опа ҳозир қилган сепини тўла-тўкис олиш учун судга зир қатнаб юрибди.

Шунга ўхшаш воқеаларни кўриб-эшитиб хаёлга толасан киши. Ҳақиқий бахт нимада? Қайта-қайта айтилиб, ёзилавериб ёд бўлиб кетган сўзларни яна такрорлагинг келади: «Қизгадир, ўғилгадир тахт эмас, чинакам қўша-қариш бахти керак. Бахт бойликда эмас, «албатта». Умр бир марта берилар экан, чиройли турмуш кечиришга ўргансак бўлмайдими!? Бойлик, зеб-зийнат деб қайнана-келин, ўғил-қиз ва яқин кишилар ўртасида келишмовчиликлар бўлаётгани сир эмас-ку!

Хўш, маҳалла хотин-қизлар Советлари, активларчи? Улар нега жим? Ёш оилаларни мустаҳкамлаш ва яхши йўл-йўриқ кўрсатиш учун тадбирлар белгиланиб, амалий ишлар қилинмаяпти. Бу борада ҳам қайта қуриш зарур. Чорларда келиннинг сепини кўз-кўзлаш шартмикин? Бундан кўра ёшларнинг яшаши учун етарли шароит яратиб, уларнинг бахтини тилайлик.

Келиннинг олтин сепи!.. У нафақат мол-мулк, тилла тақинчоқлар, балки ноёб инсоний фазилатлардан ҳам иборат бўлсин деймиз.

Саъдулла ШОДИЕВ.

УРФ—ОДАТЛАРИМИЗ ГЎЗАЛ БЎЛСИН!

Мақоладан жуда таъсирландим. Бизнинг қишлоғимизда ҳам шунга ўхшаш ярамас одатлар бор.

Мен яқинда бир тўйда бўлдим. Ота-она неваранинг суннат тўйига минг сўмга новвос, бахмал кўрпа, 1 жуфт қимматбаҳо ёстиқ, қизнинг ўзига «импортний» кўйлак, болаларига кийим-кечак, қайнона, қайнота ва қайнағасига бош-оёқ сарпо қилишибди.

Қиз биринчи фарзанд кўрганда бешик тузаш ҳам катта ташвиш келтиради. 30-40 сўмга бешик, унинг устига 100 сўмлик баҳмал ёпқич, комплект, одеял, бешик тагига тўрт метрлик атлас кўрпача олиш керак. Қизнинг ўзига бош-оёқ, қайнана-қайнатасига ҳам сарпо қилинади. Келинчак уйига борганда «Ота кўрар» деган одат бор. Уни отаси, акалари ва қариндош-уруғлари сервант, шкаф, шифонер, ойна комплекти билан кўргани келишади.

Энди ўзингиз бир ўйлаб кўринг. Шўрлик ота-она шунча нарсани қаердан олсин? Урф-одатлар гўзал, ихчам бўлсин, деб кўп гапирилади. Амалда эса сезилмайди. Маҳалла комитетларининг шу масала билан жиддий шуғулланадиган пайти келди.

Мукаррам РЎЗИМАТОВА,
Фарғона область «Товул» қишлоғи.

«БОР БОРИЧА, ЙЎҚ ХОЛИЧА...»

«Ким айбдор?» мақоласини ўқиб ҳайратга тушдим. Ҳозирги ошкоралик ва қайта қуриш даврида бундай воқеаларнинг ҳали ҳам учраб туриши ажабланарли ҳол. Онаизорим ёшлигимда вафот этганлар. Отам билан бувим мени севган йигитимга узатишди. Келинлик сепим ҳам бировдан оз, бировдан кўп бўлди. Оғзига кучи етмаганлар гап ҳам чиқаришди. Лекин қайнанам меҳрибон она, тажрибали маслаҳатчим бўлди. У киши доим: «Болам, бахтли умр кечираман десанг майда-чуйда, ғийбат гапларга қулоқ солма», дейдилар. Мана ҳозир бир-биридан ширин икки фарзандимиз бор. Хонадонда ҳамма нарса етарли.

Агар мақолада таъкидланган Зарифа опа умр йўлдошининг маслаҳатига амал қилганда, касалга чалинмаган бўларди. Доно халқимизнинг «Бор борича, йўқ ҳолича» деган нақли бежиз айтилмаган. Агар киши пешона тери билан пул топса унинг қадрига етади ва икир-чикир гаплар тарқатмайди. Фақат меҳнатсиз даромад топаётган бойваччаларгина оғзига сиққанини гапиради. Одамлар иродали бўлиб бундайларнинг пайини қирқишлари лозим, деб ўйлайман. Қизнинг эса сепини эмас, бахтини берсин. Ортиқча сарф-харажатларга ҳар бир инсон виждонан чек қўйсин. Ахир қачонгача эскича иллатлар инсонларни қийнаб, дилларни вайрон қилади?

Карима ТУРСУНОВА,
Тошкент тара ремонти заводининг сараловчиси.

ЮРАКДАН ҲАЙҚИРГИМ КЕЛАДИ

Мақолани ўқиб, бундан 22 йил аввал ўтган тўйимиз эсимга тушиб кетди. Бизнинг оила ҳам ўзига унчалик тўқ эмас эди. Келин бўлиб тушган кунимдан бошлаб уйимизда жанжал бошланди. Қайнанам билан бир ҳовлида 6 йил яшаган бўлсам, бирор кунни тинчгина ўтказган эмасман. Молдунё учун шундай бўларди. Келинга катта уй ажратилган. Уни тўлдириш керак. Менда эса у дунё йўқ эди. Охири 3 та болам билан ажралишиб кетдик. Қайнанам вафотидан кейин турмуш ўртоғим бизни яна қайтариб олиб келди.

Мақолада долзарб мавзу кўтарилган. Барчасига ўзимиз айбдормиз. Ҳеч ким «Сен шундай қилгин» деб зўрламайди, аммо мажбурмиз. Пулни текин топадиган текинхўрлар, чайқовчилар, бировларнинг нонини «туя» қиладиганлар — булар ҳаммаси танамиздан чиққан «яралар»дир. Мен уларга ҳасад қилмоқчи эмасман. Лекин дабдабабозликда кўпроқ шулар айбдор. Тўйларни ихчамлаштираяпмиз, дейишади. Асло, қайтанга «ким ўзар» бўлиб кетди. Оилавий чақириқнинг ўзига камида минг сўм керак. Эндигина қиз узатган бечора ота-она шунча пулни қаердан олсин! Ўғрилик қилсинми! Мен сингари яна 4—5 боласини уйли-жойли қилиши керак.

Ҳа, гапирсангиз гап кўп. Мен юрагимдан ҳайқиргим келади: «Одамлар, атрофингизга қаранг, нималар бўляпти! Арзимаган латта-путталарни деб бир-биримизни ранжитмайлик. Ўртадаги меҳр-оқибат асло йўқолмасин!».

Гавҳар АБДУРАҲМОНОВА,
Тошкент шаҳри, Қорасарой кўчаси.

РЕДАКЦИЯДАН: Фикрлар хилма-хил, мақсад эса битта. Кўриниб турибдики замонавий, камчиқимли маросимлар ўтказиш диллар истагига айланган. Лекин жойларда бу масалага жиддий, бир ёқадан бош чиқариб киришилмаётгани ташвишга солмоқда.

Район ижроия комитетларидаги янги урф-одатларни турмушга жорий қилиш комиссиялари, маҳалла активлари зарарли иллатлар ва дабдабабозликка қарши курашни кучайтиришлари лозим. Сохта обрў оламан деб ўз манфаати йўлида турли хил одатларни ўйлаб топаётган оила бошлиқлари жамоатчилик олдида изза қилинмас экан, бу ҳол яна давом этаверади.

Турмушимиз гўзал бўлиши учун қандай тадбирлар қўлланса маъқул бўлади! Баҳс давом этади...

Реклама ва эълонлар

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ САРОЙИДА

(ўқув-машқ зали)

23 январдан 26 январгача

ВОЛЕЙБОЛ БЎЙИЧА ОЛИЙ ЛИГА АЁЛЛАР КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА

СССР биринчилигининг

4-ТУР ЎЙИНЛАРИ ЎТКАЗИЛАДИ

«Уралочка-2» (Свердловск), **«Искра»** (Ворошиловград), **«БЗБК»** (Боку), **«Автомобилист»** (Тошкент)

КОМАНДАЛАРИ ЎЗАРО КУЧ СИНАШАДИ

ЎЙИНЛАР ЖАДВАЛИ:

— **23 январь соат 17.30 да;**
— **25 январь соат 17.30 да;**
— **26 январь соат 17.30 да.**

МУСОБАҚАЛАР БОШ СУДЬЯСИ — Бутуниттифоқ категориядаги судья Е. КРУГЛОВ (Москва шаҳри).

Билетлар «ЮБИЛЕЙ» марказий спорт саройининг кассаларида ҳар куни соат 10.00 дан бошлаб сотилади.

Мутахассислар диққатига!

«ТАШКНИГА» ШАҲАР КИТОБ САВДОСИ ИДОРАСИНИНГ

11- КИТОБ МАГАЗИНИГА

«ИШЧИЛАР ВА ХИЗМАТЧИЛАРГА БЕПУЛ МАХСУС КИЙИМ-БОШЛАР, МАХСУС ПОЙАБЗАЛ ВА БОШҚА ШАХСИЙ ҲИМОЯ ВОСИТАЛАРИНИ БЕРИШНИНГ ТИПОВОЙ ТАРМОҚ НОРМАЛАРИ» ТЎПЛАМЛАРИ

КЕЛИБ ТУШДИ.

Ю. Г. Сорокин умумий таҳрири остида. Тузувчи — М. И. Даева ва бошқалар. М. «Профиздат». 1988 йил.

1-нашр. Ишчилар ва хизматчиларни махсус кийим-бош, махсус поайабзал ва бошқа шахсий ҳимоя воситалари билан таъминлаш тартиби ҳақидаги инструкция. Халқ хўжалиги барча тармоқлари ва алоҳида ишлаб чиқариш жараёнларидаги бевосита касб-ҳунар ва лавозимлар.

Халқ хўжалигининг барча тармоқлари учун ягона ишчи ва хизматчиларга бепул иссиқ махсус кийим-бош ва иқлим минтақаларига кўра махсус пойабзаллар бериш нормалари.

Баҳоси — 0-25 тийин.

2-нашр. Машинасозлик ва металга ишлов бериш. Кемасозлик. Самолётсозлик ва мудофаа саноати. Генератор газининг сарфланиши. Буғдан ҳосил қилинадиган кучланиш ва энергия хўжалиги. Электр энергия саноати. Электр энергияси ишлаб чиқариш. Радиоактив моддалар.

Баҳоси — 0-70 тийин.

3-нашр. Завод ички темир йўл транспорти. Автомобиль транспорти ва шоссе йўллари. Дарё флоти. Денгиз флоти. Аэрофлот. Атроф муҳитнинг гидрометеорологик режими. Алоқа.

Баҳоси — 0-85 тийин.

4-нашр. Қурилиш, қурилиш-монтаж ва ремонт-қурилиш ишлари. Саноат қурилиш материаллари.

Баҳоси — 0-75 тийин.

5-нашр. Торф тайёрлаш ва торфни қайта ишлаш саноати. Ёғоч тайёрлаш, ёғоч оқизиш, ёғоч жўнатиш, ўрмончилик саноати. Ёғочни қайта ишлаш ишлаб чиқариши. Целлюлоза-қоғоз, гидролиз ва ёғоч химияси ишлаб чиқариши.

Баҳоси — 0-35 тийин.

6-нашр. Енгил саноат корхоналари. Уй-жой-коммунал хўжалиги. Маиший хизмат кўрсатиш корхонаси. Давлат савдоси.

Баҳоси — 0-55 тийин.

7-нашр. Озиқ-овқат саноати. Балиқ саноати. Қишлоқ ва сув хўжалиги. Элеваторлар, аралаш озуқа ва ун саноати.

Баҳоси — 0-65 тийин.

8-нашр. Медицина саноати. Микробиология. Соғлиқни сақлаш.

Баҳоси — 0-75 тийин.

9-нашр. Полиграфия ва китоб савдоси. Моддий-техника таъминоти. Маданият корхонаси, муассасаси ва ташкилоти. Давлат муассасаси. Олий ўқув юртлари. СССР Фанлар академияси. ДОСААФ ўқув ва спорт ташкилотлари.

Баҳоси — 0-75 тийин.

10-нашр. Кон ва металлургия саноати. 1-қисм (Кон саноати, қора металлургия).

Баҳоси — 0-65 тийин.

Ўзбекистон ССР Халқ таълими министрлиги

26-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

10-синфни тамомлаган ёшларни

ҳамда Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилган йигитларни

ЯНГИ ҚУРИЛАЁТГАН ТОШКЕНТ ЧИННИ ЗАВОДИДА ИШЛАШ УЧУН

қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ҚИСҚАРТИРИЛГАН ГРУППАЛАРГА

Ўқишга қабул қилади

Чинни пиширувчилар, чинни шаклини тайёрловчилар, электромонтёрлар, вентиляция ускуналари бўйича слесарлар, саноат машиналарини ремонт қиладиган слесарлар, аэрограф усулида безовчилар.

Билим юртига 10-синфни битирган йигит-қизлар қабул қилинади.

Ўқиш муддати ҳамма мутахассисликлар учун 6 ой.

Ўқишга қабул қилинганларга 70-80 сўм миқдорида стипендия берилади.

Билим юртини тамомлаганларга эгаллаган мутахассислиги ҳақида диплом берилади. Шунингдек, аъло баҳолар билан битирганлар олий ўқув юртларига имтиёзли равишда қабул қилинадилар.

Ўқиш муддати узлуксиз меҳнат стажига киради.

Билим юрти битирувчилари Тошкент чинни заводига ишга жойлаштирилади.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари шарт: директор номига ариза, паспорт (кўрсатилади), турар жойидан справка, маълумоти ҳақида гувоҳнома, медицина справкаси (0 86/У форма), 3х4 см. катталикдаги 6 дона фотосурат, меҳнат дафтарчаси, таржимаи ҳоли, ҳарбий билет ёки гувоҳнома (йигитлар учун).

Ўқиш группалар йиғилиши билан бошланади.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, Собир Раҳимов райони, Сағбон кўчаси, 17-тупик (100, 59, 76, 166-автобусларнинг «Қўштут» бекати). Телефонлар: 44-30-07, 44-15-86.

ЙЎЛИНГИЗ БЕХАТАР БЎЛСИН

Пиёдалардан... сақланинг

Шаҳримизда пиёдалар муаммоси ҳамон кўндаланг бўлиб турибди. Бу албатта қимматга тушяпти. Биргина пиёдаларнинг айби билан ўтган йили мингга яқин йўл-транспорт бахтсиз ҳодисаси содир бўлган. Пировард натижада қанча киши ҳаёт билан видолашди, оғир тан жароҳати олди. Ана шуларни кўра-била туриб нега энди йўл ҳаракати қоидаларига риоя қилмаймиз! Тошкент кўчаларининг қайсисига қараманг, йўл ҳаракати қоидаларини бузаётган йўловчини учратасиз: кимдир йўл чеккасидаги темир панжарадан ошиб тушади, кимдир транспорт ҳаракати йўналишида қўлини чўнтакка тиққан ҳолда бемалол одимлайди, яна кимдир эса транспорт ҳаракати тиғиз жойдан боласини етаклаб югуриб ўтади. Ахир бу ҳолда ким ҳам бахтсиз ҳодиса бўлмайди, деб кафолот бера олади. Ахир фалокат оёқ остида-ку!

Содир бўлаётган йўл-транспорт ҳодисаларининг асосий сабабчиси ана шундай интизомсиз йўловчилар бўлиб қолмоқда.

Тошкент шаҳар ва районлараро терговбўлимига йўл ҳаракати қоидаларини бузиш бўйича талай материаллар келиб тушади. Ана шу материаллар билан танишар эканмиз, йўл-транспорт ҳодисаларининг кўпчилиги ҳамон пиёдаларнинг айби билан бўлаётганлигини кўрдик. Масалан, соат кеч 22 ларда гражданин Усачев маст ҳолатда дўсти «Н» билан Шота Руставели кўчасидаги (18-уй қаршисида) пиёдалар йўлакчаси бўлмаган жойдан чопиб ўтади. Натижада ҳайдовчи Расулов бошқариб келаётган «ВАЗ—2101» маркали 48—09 ТНЧ номерли машинага урилади. Ўзининг ғайриқонуний ҳатти-ҳаракати билан Усачев фақат ўз соғлиғига эмас, балки ҳайдовчи Расулов соғлиғига ҳам катта хавф-хатар туғдиради. Расулов бошқариб келаётган машинани тўхтата олмайди ва уни уриб юборади. Натижада Усачев оғир тан жароҳати олади. Тергов материаллари кўриб чиқилди ва ҳайдовчи Расуловнинг ҳатти-ҳаракатида жиноят аломатлари йўқлиги учун жиноий иш қўзғатиш рад этилди. Аммо Усачев эса ўзининг қилган нотўғри ҳатти-ҳаракати туфайли инвалид бўлиб қолди.

Кеч соат 17 ларда 21 ёшли гражданка Ирина Змеевская Халқлар дўстлиги ва Фарҳод кўчалари чорраҳасидан югуриб ўтади. Табиийки, пиёдалар учун белгиланган жойдан ўтаётган гражданкани Қўчқорбеков бошқариб келаётган «Москвич» машинаси уриб юборади. И. Змеевская қаттиқ тан жароҳати олиб касалхонага тушади. Тергов давомида И. Змеевская ўз айби билан тан жаҳорати олганлиги аниқланди. Бироқ И. Змеевскаянинг онаси нима учун Қўчқорбеков жазосиз қолди, деб шикоят ёзади. Аризабозлик бошланиб, иш яна терговга қайтади. Сансалорлик бошланади ва ниҳоят жиноий иш қўзғатилади. Техник экспертиза ўтказилиб, вазият яна обдон текширилади. Тергов давом этади. Узоқ асаббузилишларга яна барҳам берилади. Давлатнинг унга қанчадан қанча маблағи кетади. Қанчадан-қанча кишилар иш билан беҳуда банд бўладилар. Ва ниҳоят Қўчқорбеков яна ҳақ бўлиб чиқади. Бу жиноий иш бекор қилинади. Чунки пиёда ўз айби билан тан жароҳати олишга сабаб бўлган эди.

Шунингдек, гражданка М. Алимова ҳам йўл ҳаракати қоидаларини қўпол равишда бузади. Уни ҳам А. Қодиров бошқариб келаётган «ЗАЗ—968» машинаси уриб юборади. Текширувлар натижаси шуни кўрсатдики, бу йўловчи ҳам ўзининг нотўғри ҳаракати натижасида тан жароҳати олди. Ҳали вояга етмаган 11 ёшли В. Сорбуш ўз тенгқури Увин билан эрталаб Б. Хмельницкий ва Ш. Руставели кўчалари чорраҳасида жойлашган пиёдалар учун ер ости йўлидан ўтмай, кўча юзидан югуриб ўтади. Натижада Латипов бошқариб келаётган «ГАЗ—24» такси автомашинаси билан тўқнашади. Бу бахтсиз ҳодисада ҳам албатта йўловчилар айбдор бўлиб чиқишади.

Шуни айтиш керакки, ҳеч бир ҳайдовчи кўчага бировни уриб юборай, ёки авария қилай, деб чиқмайди. Лекин шундай вазиятлар бўладики, ҳар қандай моҳир ҳайдовчи ҳам транспортни бошқаролмай қолиши мумкин. Бунинг учун пиёдалар йўл ҳаракати қоидаларига тўла риоя этишлари керак. Шунинг учун ҳам биз доимо «Эҳтиёт бўлинг, пиёда!» дея ҳам йўловчини, ҳам ҳайдовчини огоҳлантирамиз.

Т. ТОШЕВ.

Бепарволик қилманг

Шаҳримиз йил сайин гўзаллашиб бормоқда. Кенг ва равон йўллардан машиналар сафи бир зум узилмайди. Тошкент шаҳрига ташриф буюрганлар бу манзарани кўриб ҳайратдан ёқа ушлайди. Бироқ шундай чароғон кўчаларда баъзан бўлса-да, йўл ҳаракати қоидаларининг қўпол равишда бузилиши кишини ташвишга солади. Ҳали ҳам қоида бузувчи, учар ҳайдовчилар, бепарволик билан кўчанинг хоҳлаган еридан кесиб ўтадиган йўловчилар учраб туради.

Мен 16 йилдан бери 7-таксопаркда ҳайдовчи бўлиб ишлаб келаман. Иш жараёнида шу нарсага ишончим комил бўлдики, агар ҳар бир ҳайдовчи ва пиёда йўл ҳаракати қоидаларига риоя этса, ҳеч қандай авария содир бўлмайди.

Давлатимиз минг-минглаб пул харажат қилиб, ер ости жойларини бунёд этяпти. Йўловчиларга қулайлик бўлсин учун гаражларда ва йўл давомида ўтиш учун махсус жойлар белгилаб қўйилган. Лекин баъзилар атайлаб билиб туриб, хоҳлаган еридан ўтиб кетишаверади. Бизда ҳали бу борада муаммолар кўп. Уларни кенг жамоатчилик ва ГАИ ходимлари билан биргаликда ҳал этиш мумкин. Афсуски, баъзи ГАИ хизматчилари киритилган таклифларга панжа орасидан қарашмоқда. 1979 йилдан буён йўл ҳаракати хавфсизлиги кенгашига аъзоман. Шунинг учун ҳам кўчаларда бўлаётган тартибсизликларга бефарқ қаролмайман. Ўтган йилнинг декабрь ойида шаҳар ГАИ бошлиқлари олдига шаҳримизда агитвзвод ташкил этиш таклифи билан кирган эдим. «Бўлмайди, тартиб бузилади», дейишди. Бу қоидага тўғри келмасмиш. Тавба, ахир қоидани ким яратади? Одамлар. Шундай экан, давр тақозосига кўра уни ўзгартириб туриш табиий-ку!

Яна бир таклиф. Келин ва куёвларни кўчада олиб юрадиган машиналар тартибга чақирилса яхши бўларди. Баъзан ўн ёки ундан кўп машиналар оқими шошмашошарлик билан сигнал бериб кўчада пайдо бўлиб қолишганда, ҳар қандай киши ҳам шошиб қолади. Бу ҳам бахтсиз ҳодисаларга сабаб бўлиши мумкин. Хуллас, ҳамиша йўлимиз бехатар бўлса дейман.

Т. СУЛАЙМОНОВ,
штатсиз автоинспектор.

Сирпанчиқ учиб

Шаҳримизда ёққан оппоқ қор ҳаммаёқни гиламдек қоплади. Бу қор болаларга олам-олам қувонч ҳам олиб келди. Олиб келди-ю ва аммо... Уларнинг кўпчилиги ортопедия ва травматология институтининг шифохонасига тушдилар. Хўш, нима учун! Нега шундай бўлди! Бу ҳақда бугун албатта фикр юритишимиз керак. Чунки ҳали ўлкамизда қиш. Қиш қишлигини қилади. Қор ёғмайди деб ҳеч ким кафолат бера олмайди. Бас, шундай экан, кўчаларда ўзбошимчалик билан машиналар ортига тиркашиб, сирпанчиқ ўйнаётган болаларни қаровсиз қолдирмаслигимиз керак. Йўлнинг транспорт қатновчи қисмида сирпанчиқ учаётган болаларни кўриб, лоқайд ўтиб кетаётган ота-оналар ва катталарнинг «мум» тишлаганини кўриб ажабланасан, киши. Қиш кунлари болаларни бундай назоратсиз қолдириш хунук оқибатларга олиб келади. 7 январь куни Боткин кўчасидан Юнусобод массивига йўл олдик. Массивнинг 14-кварталида уч нафар ёш бола «Москвич» автомашинасига тирмашишган ҳолда сирпаниб кетишяпти. Машинани тўхтатиб, болалар билан суҳбатлашдик. Машинага осилиб кетаётганларнинг бири 250-мактабнинг 3-«а» синф ўқувчиси Женя Пяк экан. Женядан охирги марта сизларга мактабда кўча ҳаракати қоидалари бўйича қачон дарс ўтилган, деб сўраганимизда аниқ жавоб бера олмади. Маълум бўлишича, унинг ота-онаси ишда экан. Бола эса назоратсиз қолган. Шу куни шаҳар айланиб жуда кўп болаларни машиналар ортига тирмашиб сирпанчиқ ўйнаётганлигини кўрдик. Афсуски, ўша кунлари шаҳримиздаги кўпгина мактаблар болаларнинг қишки таътил кунларини мароқли ўтказишни уюштирмаганлар. Ваҳоланки, қишки каникул кунлари мактаблар қошида турли ўйинлар ташкил этиш, шаҳар қадамжоларига экскурсиялар уюштириш мумкин эди. Афсуски, 253, 257, 258-мактабларда бўлганимизда, бундай ишлар амалга оширилмаганлигининг гувоҳи бўлдик. Ёлғон бўлмасин, 258-мактабда шу куни ташкил қилинган шахмат-шашка мусобақасида бор-йўғи 20 киши қатнашган, холос. Қолганлар эса кўчада сирпанчиқ ўйнаб юришибди...

Суратларга бир қаранг, Юнусобод массивининг 19-кварталида 84—91 ТНМ машинага тиркашиб кетаётган болаларни кўрдик. Ахир улар бундай ҳолда шикаст олмайди, деб ким кафолат бера олади. Иккинчи бир суратда кўчада сирпанчиқ ўйнаб қўлини синдириб, шифохонага тушган Денис Макарочкин. Ака-ука Жумаевлар ҳам велосипедда кетаётганида автомобиль туртиб кетиб шифохонага тушишди...

Хуллас, юқорида айтганимиздек, ўлкамизда қиш давом этаяпти. Ҳали яна кўчалар сирпанчиқ бўлади. Ота-оналар ва педагоглардан болаларни қатъий назоратга олишларини илтимос қиламиз.

И. РАҲИМОВ,
Р. ГИЗАТУЛЛИНА,
Тошкент шаҳар давлат автомобиль инспекцияси ходимлари.

«Йўл ҳаракати қоидалари» билимдонлари диққатига!

Маълумки, аввалги «Магистраль» подборкасида «Йўл ҳаракати қоидалари» билимдонлари диққатига саккизинчи топшириқни ҳавола этган эдик. Ана шу топшириқ бўйича билимдонларнинг жавоблари олинди. Бу топшириққа Ш. Қодиров, М. Толипов, И. Шамсуддинов, З. Мирсаидова, Р. Миржалилов, А. Юсупов, Ш. Шерқулов, Авазовлар оиласи, Ў. Шералиева, Н. Раҳимбеков, О. Кенжабоев, И. Эшбоев, Расуловлар оиласи, М. Маҳмудовалар тўғри жавоб йўллашган.

Оқшомхонлардан М. Солиҳова, Р. Мавлонов, А. Шарифхўжаева, Г. Акрамова, Я. Амуртоев, Назировлар оиласи, Ш. Аюпова, М. Зиёвуддинов, М. Аҳмаджонова, Р. Нурматовларнинг жавоблари жюри томонидан нотўғри деб топилди.

Энди оқшомхонларнинг диққатига қуйидаги тўққизинчи топшириқни ҳавола этамиз. Шофёрлар бу чорраҳадан қай йўсинда (кетма-кет) ўтишлари керак?

1. Автомобиль ва автобус; трамвай; мотоцикл.
2. Мотоцикл; автомобиль ва трамвай; автобус.
3. Мотоцикл, автобус ва автомобиль; трамвай.

Луқма

Учта чақнар кўзи бор ва аммо...

Қизиқ, бир пайтлари шаҳримиз кўчаларидаги светофорлар саноқли эди. Ҳозир эса уларнинг саноғига етолмайсиз. Ҳар қадамда учта кўзи биринкетин чақнаб туради. Яхшиям светофор бор экан. ГАИ ходимларининг иши анча осонлашган. Ҳайдовчилар ҳам светофорга қатъий риоя эта бошлашди. Бу яхши. Аммо...

Тунов куни, яъни 15—16 январь кунлари София проспекти билан Сағбон кўчаси кесишган чорраҳадаги светофорлар бирдан ишламай қолди. Ана томошани кўринг. Машиналар бир-бирининг устига чиқиб кетаёзди. Қани энди бирорта ГАИ ходими келиб транспорт ҳаракатини йўлга солса. Аммо уларни кўпинча керакли жойда учратолмайсиз. Светофор шу ўчганича икки кунгача кўзини «юмиб» ётди. Оқибатда қанча машиналар бир-бирини туртиб олди. Гаи ходими бўлмагач, шофёрлар бир-бирини сўкишиб, бақиришиб, ўзаро келишиб кетавердилар. Наҳотки, шундай пайтда светофор ҳаракатини тартибга солиб бўлмаса? Уни ўчириб қўйиш кимга керак? Афсуски, шу кунлари бу чорраҳадан ўтганларнинг бирортаси ҳам тегишли жойга хабар беришни ўзларига эп кўрмадилар.

Светофорлар бор бўлсин. Доимо учта кўзи чақнаб турсин. Акс ҳолда бу кимгадир қимматга тушиши турган гап.

М. ХАЛИЛОВ.

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги
АБДУЛЛА ҚАҲҲОР НОМЛИ РЕСПУБЛИКА САТИРА ТЕАТРИ
27, 28 ЯНВАРЬ СОАТ 19.00 да
ШАРОФ БОШБЕКОВ асари

«Темир хотин»

(Икки пардали жиддий комедия)

САҲНАЛАШТИРУВЧИ РЕЖИССЁР — Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби Н. ОТАБОЕВ.
Рассом — Ш. ЎРМОНОВ.
ТЕАТРНИНГ БОШ РЕЖИССЁРИ — Ўзбекистон ССР-да хизмат кўрсатган артист Бахтиёр ИХТИЁРОВ.
Спектакль ТОШДУ МАДАНИЯТ САРОЙИДА соат 19.00 да бошланади.

Адрес: Студентлар шаҳарчаси. Маълумотлар олиш учун телефонлар: 46-39-55. 41-05-50.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги
В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
5 ФЕВРАЛЬ СОАТ 16.00 да

«Дўстлик тароналари»

УЙҒУР АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИНИНГ

концерти

ПРОГРАММАДА: уйғур ва ўзбек халқ классик ҳамда замонавий қўшиқлари.

Билетлар В. И. Ленин номидаги СССР Халқлари дўстлиги саройи кассаларида ҳар куни соат 14.00 да бошлаб сотилмоқда.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 24/I **Ўзбекистон ССР халқ артисти, профессор Абдуғани Абдуқаюмовнинг ижодий кечаси (19.00),** 25/I да **Икки дил достони.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24/I да **Нажот истаб,** 25/I да **Олтин девор.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 23/I да **Премьера,** 25/I да **Зўлдир.**

Кино

23 ЯНВАРДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО» (катта зал, 18.30, 20.40; кичик зал, 17, 19.30).
Ватан — «ЖОДУ ҚИЛИНГАН ИЛОНЛАР ВОДИЙСИ» (20, 21.30).
Нукус — «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО» (18.30, 20.45).
Тошкент Советининг 50 йиллиги номли — «ҚОНУНДАГИ ЎҒРИЛАР» (18.30, 21.00).
Восток — «ФИТНАЧИЛАР УЮШМАСИ» (17.40, 21.00).
Чайка — «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО» (18.30, 21.00).
Қозоғистон — «ФИТНАЧИЛАР УЮШМАСИ», «САРГУЗАШТ ИЗЛОВЧИЛАР» (19, 20.00); «ЖОДУ ҚИЛИНГАН ИЛОНЛАР ВОДИЙСИ» (17, 18.00).
Москва — «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО» (20.40); «ТЎРТ ОҒАЙНИ» (18.30).
Дружба — «АЖДАҲОНИ ЎЛДИРИНГ» (20, 20.30).

24 ЯНВАРДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО». (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.30, 20.40; кичик зал, 12, 14.30, 17, 19.30).
Ватан — «ЖОДУ ҚИЛИНГАН ИЛОНЛАР ВОДИЙСИ» (12, 14, 16, 18, 20, 21.30).
Нукус — «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).
Тошкент Советининг 50 йиллиги номли — «ҚОНУНДАГИ ЎҒРИЛАР» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).
Восток — «ФИТНАЧИЛАР УЮШМАСИ» (11, 14.20, 17.40, 21.00).
Чайка — «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО». (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).
Қозоғистон — «ФИТНАЧИЛАР УЮШМАСИ», «САРГУЗАШТ ИЗЛОВЧИЛАР» (19, 20.00); «ЖОДУ ҚИЛИНГАН ИЛОНЛАР ВОДИЙСИ» (11, 12, 14, 15, 16, 17, 18.00).
Москва — «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО» (11, 16, 20.40); «ТЎРТ ОҒАЙНИ» (13.30, 18.30).
Дружба — «ЗОРРОНИНГ КАТТА САРГУЗАШТИ» (12, 16.00); «АЖДАҲОНИ ЎЛДИРИНГ» (11, 20, 20.30).

АВТОМАТ-ЖАВОБ БЕРУВЧИ ТЕЛЕФОНЛАР:

К. Ёрматов номли — 24-22-66.
С. Раҳимов номли — 48-46-71.
Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли — 53-65-87.
Нукус — 46-70-69.
Ҳамза номли — 91-10-51.
М. Шайхзода номли — 42-39-74.

Кинотомошабинларга кино хизмати кўрсатиш маданиятини юксалтириш билан боғлиқ таклиф ва истаклар юзасидан Тошкент шаҳар ижроия комитетининг Бош маданият бошқармасига 33-37-11 телефони бўйича қўнғироқ қилинсин.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Денгиз ҳайвонлари» аттракционининг янги программаси** (24, 25/I да 19.30 да).

КОРХОНАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА

«УЗБЕКЭНЕРГО» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ
«УЗСЕЛЬЭЛЕКТРОСТРОЙ» трестининг
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТЕХНОЛОГИЯ КОМПЛЕКТАЦИЯСИ БОШҚАРМАСИ

ТУГАТИЛДИ.

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида тугатиш комиссияси томонидан қуйидаги адресда қабул қилинади: 00143, Тошкент шаҳри, Луначарский шоссеси, 274-уй. Телефон: 65-90-58.

«УЗСПОРТТОРГ»нинг **хўжалик ҳисобидаги 14-«АВТОТУРИСТ» магазини**

2- ФИЛИАЛИ

Тошкент шаҳри аҳолисидан тутилган, харидори аниқ кўрсатилган ва кўрсатилмаган

ЕНГИЛ МАШИНАЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛАДИ ВА РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛАДИ.

Магазин адреси: Тошкент, Киров райони, Гвардейская кўчаси. 9, 67, 167-автобусларнинг «Асбобсозли заводи» бекати. Телефон 35-09-86.

ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ 14-«АВТОТУРИСТ» МАГАЗИНИ.

ХАРИДОРЛАР ДИҚҚАТИГА

«Тошкент оқшоми» газетасининг 1989 йил 18 январь сонида эълон қилинган «Киев-88 ТТЛ» — профессионаллар учун» рекламасидаги фотоаппарат баҳоси 849 ва 919 сўм деб узатиб ўқилсин.

«СОЮЗРЕКЛАМА» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корхонаси (Телефон: 45-37-24).

Тошкент шаҳридаги 21-болалар уйининг йўқолган

ДУМАЛОҚ ПЕЧАТИ, ШТАМПИ ВА КАСАБА СОЮЗ ТАШКИЛОТИНИНГ ДУМАЛОҚ ПЕЧАТИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент область Тошкент районидаги 27-ўрта мактаб томонидан **Маҳкамова Саноат Шукриллаевна** номига берилган 328322 номерли йўқолган

8-СИНФНИ БИТИРГАНЛИГИ ТЎҒРИСИДАГИ ГУВОҲНОМА

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент давлат чет тиллар педагогика институти коллективи тарих фанлари кандидати, КПСС тарихи кафедраси доценти А. Б. Алимовга онаси

Тожи ТУРАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент шаҳар Чилонзор район халқ маорифи бўлими, район касаба союз комитети ҳамда 200-ўрта мактаб коллективи шу мактабнинг математика ўқувчиси М. Усмоновага отаси

Тожибой УСМОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ оқшоми
Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»
(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ:
700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Телефонлар: қабулхона — 32-53-76; бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши — 32-57-84; экономика ва шаҳар хўжалиги — 32-54-19; социал проблемалар — 32-53-10; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66, 32.54.15; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Якшанбада ташқари, ҳар куни чиқи. Тиражи — 12900.

Р—11536. Ички саҳифаларга 18.30 да қўл қўйилган. [График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим]. А. 23 12. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10